

Erdészeti Rendeletek Tára.

Körrendelet

valamennyi kincstári erdőhatóságnak, a besztérczei m. kir. erdőigazgatóságnak, a községi erdőket kezelő valamennyi erdőhivatalnak, vezető és önálló erdőgondnokságnak és a m. kir. erdőőri szakiskoláknak.

(A cserebogár-rajzás megfigyelése ügyében.)

20616/99. földm. min. — A cserebogaraktól okozott országos károk csökkentésére az 1894. évi XII. t.-cz. 50. §-ának végrehajtása végett nagyobb szabású intézkedéseket óhajtok tenni. Mint-hogy azonban ezeknek az intézkedéseknek megtétele előtt föltétlenül szükséges annak határozott megállapítása, hogy a cserebogár az ország egyes vidékein melyik esztendőben mutatkozik tömegesen, azért felhívom a *Czimet*, hogy a következő 4 év alatt (u. m. 1899., 1900., 1901. és 1902-ben) jelentse be, hogy vidékén a cserebogár rajzott-e s ha igen, akkor milyen mértékben és tett-e nagy kárt?

A cserebogár előfordulásának megjelölésére a következő kifejezések használandók:

1. *tömeges* (ha a fák lombját teljesen lerágta);
2. *kevés* (ha a rágás csekély);
3. *alig akad egy-kettő* (ha rágásról szó sincs, de bogár mégis akad).

Bejelentendő hozzávetőleg az is, hogy mikor kezdődött és meddig tartott a rajzás?

Mint-hogy pedig vidékenkint a köznyelv „cserebogár“ néven nem mindig a *közönséges cserebogarat* (*Melolontha vulgaris*-t) érti, hanem sok helyen más bogarat is, azért a néveseréből esetleg keletkezhető tévedések kikerülése végett szükséges, hogy az illető tudósítással egyidejűleg magából a bogárból is 6—8 dbr küldessék be.

A bogár beküldésére kis papirdoboz használandó föl.

Az idevágó jelentés beküldésének határideje június 30-adika vagy esetleg hamarabb, a mint t. i. e bogár rajzása megszűnt. A jelentések a *Czim* által összegyűjtve közvetlenül a m. kir. állami Rovartani Állomásnak küldendők be.

Felhivom továbbá a *Czim*-et, hogy a kezelésére bizott erdőgondnokság területéről olyan 18—20 éves vagy esetleg idősebb lombos fa (juhar, tölgy, bükk, nyár, vagy egyéb fa) van, mely vagy magánosan, vagy valamely fával beültetett terület szélén áll s mely továbbá a cserebogár rágásának mindig ki volt téve, de magára *az illető erdőgondnokságra nézve semmi különös érdekkal vagy fontossággal nem bír*, hogy azt levágassa és törzsének legvastagabb, kerületének legépebb részéből 5—6 *cm.* vastag korongot fűrészeltessen le úgy, hogy felszínén a fa évgyűrűi pontosan megállapíthatók legyenek. Az így kikészített korong azután a levágás napjának és évének ráírása után közvetlenül a m. kir. Rovartani Állomásnak f. évi május hó végéig küldendő meg.

A cserebogár megjelenésére vonatkozó tudósítás a következő 4 éven folytatandó, ellenben a fakorong csak egyszer küldendő be. Budapest, 1899. évi április hó 10.-én.

A minister megbizásából:

Sóltz Gyula.

II.

A földmivvelésügyi minister rendelete

az 1898. évi XIX. törvényzikk életbeléptetése és a törvény első czimében foglalt határozatok végrehajtása tárgyában.

15217/99. sz. földm. min. — A községi és némely más erdők és kopár területek állami kezeléséről, továbbá a közbirtokosságok és a volt urbéresek osztatlan tulajdonában lévő, közösen használt erdők és kopár területek gazdasági ügyvitelének szabályozásáról szóló 1898. évi XIX. törvényzikket, a törvény 66. §-ában nyert felhatalmazás alapján, 1899. évi július hó 1-én életbeléptetem.

Együttal a törvény első czimében foglalt (az erdők állami kezeléséről szóló) határozatoknak és a törvény harmadik czimében foglalt, ezekkel kapcsolatos záróhatározatoknak végrehajtása tárgyában a belügyi minister ural egyetértőleg a következőket rendeltem, megjegyezvén, hogy a törvényt és a jelen végrehajtási rendeletet Fiume városát és kerületét illetőleg, az ottani viszonyoknak megfelelőleg, külön rendelettel fogom hatályba léptetni, továbbá, hogy a törvény második czimében foglalt határozatok végrehajtása iránt szintén külön fogok intézkedni.

ELSŐ CZIM.

Az erdők állami kezeléséről.

I. FEJEZET.

Általános határozatok.

Az állam által kezelendő erdők és kopár területek meghatározásáról és nyilvántartásáról.

— A törvény 1., 2., 3., 4. és 59. §-ainak végrehajtásához. —

1. §.

A törvény első czimében foglalt rendelkezések a községi és más közérdekű szempontok alá eső erdők és kopár területek állami kezelését szabályozzák. Hatályuk azokra az erdőkre és kopár területekre terjed ki, melyek a 2. és 3. §-okban (törvény 1. és 2. §-ában) felsorolva vannak; de ezekre sem minden körülmények között, hanem csak azon feltételek esetében, melyek a 2. §. *a—g*) és a 3. §. *a—c*) (törvény 1. §. *a—g*) és a 2. §. *a—c*) pontjaiban, továbbá a 4., 5. és 6. §-okban (törvény 3., 4. és 59. §-aiban) meghatározva vannak.

2. §. (Törvény 1. §-a.)

A következő a)–g) pontok alatt felsorolt erdők és kopár területek, azoknak az erdőgazdasági teendőknek az ellátása végett, melyek szakértő erdőtisztek által végzendők (1879. évi XXXI. törvényczikk 21. §-a), az állam kezelésébe adandók át, u. m.:

a) a kis- és nagyközségek, továbbá az 1873. évi XXX. törvényczikk 2. §-ában említett községek (vagyonközségek), mint ilyenek, birtokában levő erdők;

b) az úrbéri rendezés alkalmából erdőilletőség fejében a volt úrbéreszek tulajdonába átment, közösen kezelt erdők;

c) az úrbéri rendezés alkalmából legelőilletőség fejében a volt úrbéreszek tulajdonába átment, közösen kezelt erdők, a mennyiben az 1879. évi XXXI. törvényczikk 2. vagy 4. §-ának hatálya alá esnek;

d) a volt úrbéreszeknek ajándékozás, vétel, csere útján, vagy más jogcímen birtokába jutott, közösen kezelt erdők, amennyiben az 1879. évi XXXI. törvényczikk 2. vagy 4. §-ának hatálya alá esnek;

e) a törvényhatóságok, törvényhatósági joggal felruházott városok és rendezett tanácsú városok, mint ilyenek, tulajdonában levő

erdők, ha a jelen törvény életbelépése idejében szerződés alapján már az állam által kezeltetnek, vagy a mennyiben ez az eset nem forog fenn, ha jövedelmezőségük külön erdőtiszt tartását nem engedi meg:

f) az egyházi testületek és egyházi személyek, mint ilyenek birtokában levő erdők, továbbá a köz- és magánalapítványok- és hitbizományokhoz tartozó erdők, a közbirtokossági erdők és az 1879. évi XXXI. törvényczikk 17. §-ának hatálya alá eső részvénytársulati erdők, ha a jelen törvény életbe lépése idejében szerződés alapján már az állam által kezeltetnek, vagy a mennyiben ez az eset nem forog fenn, ha birtokosaik, a jelen törvény életbelépésétől számított hat hónapon belül, külön szakértő erdőtisztet nem alkalmaznak;

g) az 1879. évi XXXI. törvényczikk 165. §-a és az 1894. évi XII. törvényczikk 13. és 14. §-ai szerint beerdősítésre kijelölt kopár területek közül azok, a melyek a jelen szakasz a)–f) pontjainak hatálya alá eső erdők birtokosainak tulajdonát képezik, továbbá azok a kopár területek, melyekben az erdősítést az 1879. évi XXXI. törvényczikk 166. §-ában említett társulatnak kell eszközölni.

3. §. (Törvény 2. §-a.)

A földmivelésügyi minster, a birtokosok kérelmére, azoknak az erdőgazdasági teendőknek az ellátása végett, melyek szakértő erdőtisztek által végzendők, a következő erdőket és kopár területeket is az állam kezelésébe veheti át, u. m.:

a) az 1. §-ban (jelen rendelet 2. §-ában) nem említett birtokosok tulajdonában levő véderdőket;

b) az 1879. évi XXXI. törvényczikk 165. §-a és az 1894. évi XII. törvényczikk 13. és 14. §-ai szerint beerdősítésre kijelölt, de a jelen törvény 1. §-ának (jelen rendelet 2. §-ának) g) pontja alá nem sorozható kopár területeket;

c) az 1879. évi XXXI. törvényczikk 165. §-ának és az 1894. évi XII. törvényczikk 13. és 14. §-ainak hatálya alá nem eső kopár területeket.

4. §. (Törvény 3. §-a.)

Az 1. §. c), d) és g) pontjaiban (jelen rendelet 2. §-ának c), d) és g) pontjaiban) említett erdőkre, illetőleg kopár területekre az 1879. évi XXXI. törvényczikk 17. §-ának és a kapcsolatos rendelkezéseknek hatálya kiterjesztetik, mindamelllett a c) pontban említett

adókat illetőleg azzal a megszorítással, hogy ezeknél, miután rendelkezésök a legelő-erdők hivatását szolgálni, nem a faanyagok termelése a főczél, hanem a legeltetés igényeinek a kielégítése, s ennél fogva azok üzemterveiben a legeltetés és az alomgyűjtés csak oly mértékben korlátozható, a mily mértékben ezt a talaj termőképességének biztosítása megkívánja.

A 2. §. b) és c) pontjai (jelen rendelet 3. §-ának b) és c) pontjai) alapján állami kezelésbe vett kopár területek birtokosai kötelesek az erdősítést a földművelésügyi miniszter által jóváhagyott részletes terv szerint foganatosítani, és a beerdősített területeket az 1879. évi XXXI. törvénycikk 2-ik, illetőleg 4-ik §-a szerint kezelni.

5. §. (Törvény 4. §-a.)

A felett a kérdés felett, hogy az 1. §. e) pontjában (jelen rendelet 2. §-ának e) pontjában) említett erdők, tekintettel jövedelmezőségükre, az állam kezelésébe adandók-e át, vagy a birtokosok azok kezelésére külön erdőtisztet tarthatnak, illetőleg tartani kötelesek, a birtokosok és az illetékes közigazgatási bizottságok meghallgatása után, a belügyi miniszterrel egyetértésben, a földművelésügyi miniszter határoz.

6. §. (Törvény 59. §-a.)

Olyan kis-, vagy nagyközségnek és vagyonközségnek, melynek az 1. §. a) pontja (jelen rendelet 2. §-ának a) pontja) értelmében állami kezelésbe adandó területe legalább 5000 kat. hold terjedelemmel bír, jogában áll a jelen törvény életbelépésétől számított hat hónapon belül, illetőleg ennek az időnek letelte után, a 7. §. (jelen rend. 40. §.) második bekezdésében meghatározott időpontokig a földművelésügyi miniszterhez írásban folyamodni az iránt, hogy erdejét és kopár területét az állami erdőhivatal helyett saját erdőtisztje által kezeltethesse.

A földművelésügyi miniszter az ekként kért engedélyt, a közigazgatási bizottság meghallgatása után, a belügyi miniszterrel egyetértésben adja meg, de csak abban az esetben, ha az illető erdő jövedelmezőségét a külön erdőtiszt tartásával járó költségek állandó fedezhetőse szempontjából megfelelőnek és a kért külön kezelés sikerét egyéb tekintelben is kellőleg biztosítottnak találja.

A földművelésügyi miniszter engedélye alapján külön erdőtiszt által kezelt erdő és kopár terület kezelését a m. kir. állami erdő-

hivatal évenként megvizsgálni, és tapasztalatairól a földművelésügyi miniszternek jelentést tenni köteles.

A földművelésügyi miniszter, ha arról győződik meg, hogy a kezelés az ilyen erdőkben és kopár területeken a czélszerű erdőgazdaság követelményeinek nem felel meg, a külön erdőtiszt tartására adott engedélyt a belügyi miniszterrel egyetértésben visszavonhatja és az erdőnek és kopár területnek az állam kezelésébe való átadását rendelheti el.

A jelen §-ban a kis-, vagy nagyközségeknek és vagyonközségeknek nyújtott kedvezmény által sem az ebben a törvényben, sem az 1879. évi XXXI. törvényzcikkben foglalt rendelkezések nem érintetnek.

7. §.

Minthogy a törvénynek a megelőző §§-ban szó szerint idézett határozatai a 2. §-ban (törvény 1. §-ában) említett erdők és kopár területek birtokosaira nézve az állami kezelésbe való átadás kötelezettségét, a 3. §-ban (törvény 2. §-ában) említett véderdők és kopár területek birtokosaira nézve pedig az állami kezelésbe való átvétel kérelmezésének jogát meghatározott feltételekhez kötik, a törvény első czimének végrehajtása szempontjából a legelső feladat az, hogy ugy a törvény szerint állami kezelésbe adandó, mint a birtokosok kérelmére állami kezelésbe vehető erdők és kopár területekegyenként meghatározottassanak és nyilvántartásba foglaltassanak.

E végből tehát rendelem, hogy:

a) mindazok az erdők és kopár területek, melyek a 2., 5. és 6. §-ok (törvény 1., 4. és 59. §-ainak) hatálya alá eshetnek, községenként és birtokosok szerint összeírassanak s az összeírás eredménye az érdekelt birtokosokkal, észrevételeik megtehetése végett közöltessék ;

b) azok a birtokosok, kik a 3. §. (törvény 2. §-a) alapján véderdeknek és kopár területeiknek állami kezelésbe való átvételét kérelmezhetik, kérelmeik betérjesztésére felhivassanak ;

c) a birtokosok észrevételeinek, illetőleg kérelmeinek figyelembe vételével az állami kezelésbe átadandó és átveendő erdők és kopár területek a jelen rendeletben szabályozott eljárással meghatározottassanak ;

d) a meghatározott területek az állam kezelésébe tényleg átvétessenek és azontul állandóan nyilvántartassanak.

8. §.

A megelőző §. a) pontjában említett erdők és kopár területek összeírását a kir. erdőfelügyelőség közreműködésével a közigazgatási erdészeti bizottságnak kell legkésőbb 1899. évi június hó 1-éig foganatosítani.

Az összeírással járó munkák teljesítésénél a közigazgatási erdészeti bizottság a községi erdők kezelésével ez idő szerint megbízott m. kir. erdőhivatalok és m. kir. erdőgondnokságok, illetőleg járási (vármegyei, kerületi) erdőgondnokságok személyzetét igénybe veheti.

9. §.

Az összeíráshoz az adatokat a közigazgatási erdészeti bizottság az erdők nyilvántartási törzskönyvéből, továbbá a m. kir. erdőhivatalok és m. kir. erdőgondnokságok, illetőleg járási (vármegyei, kerületi) erdőgondnokságok által kezelt erdők nyilvántartásából, a jóváhagyott rendszeres gazdasági üzemtervek nyilvántartásaiból és végül az 1879. évi XXXI. törvényezikk 165. és az 1894. évi XII. törvényezikk 13. és 14. §-ai alapján beerdősítendő kopároknak kijelölt területek nyilvántartásaiból meríti. Ha azonban az összeírás alatt az tűnik ki, hogy a most említett nyilvántartásokban foglaltakon kívül más olyan erdők és kopár területek is vannak a törvényhatóság területén, a melyek a 2. §-nak (törvény 1. §-ának) hatálya alá esnek, vagy eshetnek, kiegészítésül ezeket is felveszi az összeírt területek közé.

10. §.

Az összeírás a következők figyelembe vételével foganatosítandó:

a) A 2. §. a) pontjában (törvény 1. §-ának a) pontjában) említett *kis- és nagyközségek és vagyonközségek* birtokában levő erdőket és beerdősítésre kijelölt kopár területeket kivétel nélkül mind össze kell írni; tekintettel azonban a 6. §-ban (törvény 59. §-ában) foglalt kivételes rendelkezésre, azoknál a kis- és nagyközségeknél és vagyonközségeknél, a melyeknek összeírt erdőterülete legalább 5.000 kat. hold terjedelemmel bír, fel kell jegyezni, hogy a *birtokos a törvény életbelépésétől számított hat hónapon belül erdejének és az esetleg birtokában levő kopár területeinek az állami kezelés kötelezettsége alul való felmentését kérelmezheti.*

b) A volt urbéresék tulajdonába erdőilletőségképen átment erdőket, a mennyiben tényleg osztatlan állapotban közösen kezeltetnek, a 2. §. b) pontja (törvény 1. §-ának b) pontja) alapján szintén mind össze kell irni. Sőt össze kell irni a volt urbéreseknek esetleg felosztva kezelt erdőilletőségét is, ha megállapítható, hogy a felosztás az 1871. évi LIII. törvényczikk 32. §-a ellenére nem birói uton történt.

c) A volt urbéresék részére legelőilletőség fejében kihatott erdők közül ellenben, ha közösen kezeltetnek is, kizárólag csak azok irhatók össze, a melyekről kétségbevonhatatlanul megállapítható, hogy talajminőségüknél, fekvésüknél és jelenlegi állapotuknál fogva az 1879. évi XXXI. törvényczikk 2. §-ában említett véd-erdők, vagy az idézett törvény 4. §-ában említett feltétlenül fentartandó erdők közé sorozandók. Annak a kérdésnek az eldöntésénél pedig, hogy valamely legelőilletőséget képező erdőterület tényleg az idézett §-ok hatálya alá sorozandó-e, nem csupán az erdőgazdasági szempontok veendői irányadóul (miként ez például az erdők nyilvántartási törzskönyvének összeállításánál történt), hanem figyelembe kell ezek mellett venni a 4. §-ban (törvény 3. §-ában) foglalt rendelkezéseket is, a melyekből világosan kitünik, hogy a törvényhozásnak, midőn az urbéri legelőilletőségeket a 2. §. c) pontjában (törvény 1. §-ának c) pontjában) meghatározott feltételek mellett az állami kezelésbe átadandó erdők közé sorozta, nem a szigorú értelemben vett erdőgazdasági elvek szerint kezelt területek kiterjesztése, hanem főleg az volt a célja, hogy az urbéri birtokrendezés alkalmával legelőilletőség fejében kihatott erdőterületek termőképességét az erdészeti kezelés által biztosítsa.

Az összeírásnál tehát az erdők nyilvántartási törzskönyvének ezen területek talajminőség szerinti osztályozására vonatkozó adatai csak kiindulási pontul szolgálhatnak s véglegesen csak akkor fogadhatók el, ha előbb gondosan megvizsgáltattak és az előbbi szempontokból is helyeseknek találtattak.

E végből a m. kir. erdőhivatalok és m. kir. erdőgondnokságok, illetőleg járási (vármegyei, kerületi) erdőgondnokságok sürgősen utasítandók, hogy az erdők nyilvántartási törzskönyvének illető adatait helyi tájékozottságuk alapján, vagy a mennyiben szükséges, új helyszíni szemlék tartásával a tényleges állapottal gondo-

san összehasonlítsák s ezen az uton, lehetőségig a birtokosoknak is a meghallgatásával, részletenkint mutassák ki, hogy a kerületekben levő urbéri legelőilletőségekből melyek, illetőleg mely részletek s minő okok alapján sorozhatók be tényleg az 1879. évi XXXI. törvényezikk 2. vagy 4. §-ának hatálya alá eső s ennek alapján az állami kezelésbe átadandó területek közé.

Ennél az eljárásnál az eljáró erdőtiszteknek a következők szolgálhatnak utmutatásul.

Az urbéri legelőilletőséget képező erdőterületekből a véderdővé vagy beerdősítendő kopár területekké törvényes eljárással már kijelölt részek, továbbá azok a részek, melyeknek véderdővé vagy beerdősítendő kopár területekké való kijelölése iránt a törvényes eljárás már folyamatba tétetett, mindenesetre felveendők az állami kezelésbe átadandó területek közé.

Hasonlóképen felveendők az állami kezelésbe adandó területek közé az erdőterületből kihasított urbéri legelőilletőségeknek azon fátlan, vagy fával, cserjékkel gyéren benőtt részletei is, a melyek már árkokkal, vizmosásokkal megszagatva vannak, vagy a melyeket nyílt futóhomok vagy terméketlen kő- és földtörmelék borít, vagy a melyeken árkok, vizmosások, kő- és földomlások vannak keletkezőben és ezeknek a bajoknak tovább terjedésétől joggal lehet tartani, vagy pedig a melyeknek termőképessége már annyira alászállott, hogy azt a teljes megsemmisüléstől csak a legeltetés betiltása vagy legalább is korlátozása és a terület beerdősítése által lehet megmenteni.

És végül felveendők az állami kezelésbe adandó területek közé az erdőből kihasított urbéri legelőilletőségeknek azon erdővel borított részei is, melyek meredek fekvésüknél és talajuk szerkezeténél fogva a faállomány eltávolítása s a terület további legeltetése esetében rövid idő alatt az előbb említett területek sorsára jutnának.

Ellenben a tartós gyepszönyeggel borított tisztások és a mély erőteljes és összetartó talajjal bíró cserjések és erdősült részek, ha az elkopárosodás veszélyének az eddigi használat folytatása esetében sem lehetnek kitéve, az összeírásból kihagyandók, még akkor is, ha aránylag véve meredekek s *ha a távolabb jövő szempontjából beerdősítésük, illetőleg erdőként való kezelésük a mostani*

használati mód mellett elérhető gazdasági haszonnal szemben előnyösebbnek is volna ítéltető.

E tekintetben csak két körülmény képezhet kivételt. Először az, ha az ilyen részek oly területek közé vannak beékelve, melyek mindenesetre állami kezelésbe lesznek átadandók s e mellett oly csekély terjedelműek, hogy az állami kezelésbe adandó területek közül csak nagy hátrányokkal volnának kihatathatók; másodsor pedig, ha az ilyen területeknek az állami kezelésbe való átadását a birtokosok maguk önként elhatározzák. Ez utóbbi esetben a birtokosok kívánsága lehetőségig még akkor is figyelembe veendő, ha az állami kezelésbe önként átadni óhajtott területrészek helyett erdőilletőségükből más, állandó legeltetésre alkalmasabb területrészeknek kihatását és legeltetési célokra való átengedését kérnék.

Az eljáró erdőtisztek által előterjesztett javaslatokat a közgazgatási erdészeti bizottság véleményadás végett a kir. erdőfelügyelőségnek adja ki s csak ennek meghallgatása után állapítja meg az összeírásba felveendő területeket.

d) A volt urbéreseknak ajándékozás, vétel, csere útján vagy más jogcímen birtokába jutott erdők és kopár területek közül szintén csak azok irhatók össze, a melyek közösen kezeltenek és amely erdők fekvésüknél, tajminőségüknél és jelenlegi állapotuknál fogva tényleg a véderdők vagy feltétlen erdőtalajon álló erdők közé sorozandók, illetőleg a mely kopár területek törvényes uton beerdősítésre kijelöltettek.

Az összeírás az előző *c)* pontban leirt eljárás szerint fogantatosítandó, de kétes esetekben a *c)* pontban említettek kivül figyelembe veendő a birtokosok gazdasági helyzete is, t. i. az a körülmény, hogy a volt urbéresek rá vannak-e utalva ezen szerzett területek állandó legeltetésére, vagy pedig előnyösebb rájuk nézve, ha ezeket az erdőket is, mint urbéri erdőilletőséget, elsősorban fatenyésztési célokra használják.

Az a körülmény, hogy a 2. §. *d)* pontjában (törvény 1. §-ának *d)* pontjában) említett erdőket valamely községben nem a volt urbéresek összesége, hanem a volt urbéreseknak csak kisebb-nagyobb csoportja szerezte, a törvény idézett szakaszának hatályát nem függeszti fel; az összeírás tehát a volt urbéresek egy részé-

ből alakult szövetkezetek, társulatok stb. erdeire is kiterjesztendő.

e) A 2. §. e) pontja (törvény 1. §-ának e) pontja) alapján a *törvényhatóságok, törvényhatósági joggal felruházott városok és rendezett tanácsu városok* tulajdonában lévő erdők közül azok, a melyek szerződés alapján már az állam által kezeltetnek, ugyszinte az ezen erdők birtokosainak tulajdonában levő beerdősítésre kijelölt kopár területek feltétlenül összeirandók.

Az említett birtokosoknak ezidőszerint állami kezelés alatt *nem álló* erdei és kopár területei szintén összeirandók, de csak feltételesen, azzal a megjegyzéssel t. i., hogy az *állami kezelésbe tényleg csak abban az esetben lesznek átadandók*, ha a birtokos az átadást *önként elhatározza*, vagy pedig az *átadás kötelezettsége a törvény 4. §-ában (jelen rendelet 5. §-ában) meghatározott eljárással kimondatik.*

f) A 2. §. f) pontjában (törvény 1. §-ának f) pontjában) említett *egyházi testületek és egyházi személyek, köz- és magánalapítványok, hitbizományok, közbirtokosságok és részvénytársulatok* tulajdonában levő erdők és beerdősítésre kijelölt kopár területek közül azok, a melyeknek birtokosai saját költségükön *külön szakértő erdőtisztet tartanak*, az összeírásból *kihagyandók.*

A többi idetartozó erdők közül ellenben azok, a melyek szerződés alapján már az állam által kezeltetnek, feltétlenül összeirandók.

Összeirandók továbbá a járási (vármegyei, kerületi) erdőgondnokságok által kezelt idetartozó erdők is, valamint azok az erdők, melyeknek szakszerű kezeléséről a birtokosok mostanáig esetleg sem az állam, sem a járási erdőgondnokságok igénybevételevel, sem külön erdőtiszt alkalmazása által nem gondoskodtak.

A járási erdőtisztek által kezelt és az utóbb említett erdőknel azonban feljegyzendő, hogy *az állam kezelésébe tényleg csak akkor lesznek átadandók*, ha a birtokosok az 1898. évi XIX. törvényezikk életbelépésétől számított 6 hónapon belül *külön szakértő erdőtisztet nem fognak alkalmazni.*

g) A 2. §. g) pontjában (törvény 1. §-ának g) pontjában) említett kopár területek közül azoknak az összeírására nézve,

melyek az előbbi a)—f) pontokban említett birtokosok tulajdonát képezik, az utasítás a fentebbi a)—f) pontokban már megadott.

Ezekon kívül összeirandók még az 1879. évi XXXI. törvény-czikk 166. §-a értelmében esetleg megalakult társulatok által beerdősítendő kopárok is.

A mennyiben a közigazgatási erdészeti bizottság czélszerűnek találja, az eljárás megrövidítése czéljából, összeirhatók továbbá ez alkalommal azok a kopárok is, a melyeknek az 1879. évi XXXI. törvényczikk 165. §-a alapján beerdősítendő kopárokul való kijelölése iránt a törvényes eljárás már megindított, azonban a kijelölésre vonatkozó jogerős határozat még ki nem mondott, de csak abban az esetben, ha a megindított eljárás rendén az érdekelt birtokosok, községek és a törvényhatóság már meghallgattak s csak a határozat kimondása van már hátra. Az ekként összeirt kopárok közül azok, melyek a 2. §. a)—g) pontjában (törvény 1 §. a)—g) pontjában) említett birtokosok tulajdonát képezik, az ezek neve alatt már összeirt erdők és kopár területek mellé irandók, de külön tétel alatt s azzal a megjegyzéssel, hogy *az állami kezelésbe csak akkor lesznek tényleg átadandók, ha a földmivelésügyi minister a beerdősítést elrendeli.*

A többi ekként összeirt, kijelölés alatt kopárok külön jegyzékbe foglalandók.

11. §.

Az összeírás alkalmával beszerzendők azok az adatok is, melyek az összeirt erdő és kopár terület meghatározására szolgálnak, ugymint az összeirt erdő vagy kopár terület birtokosának neve és lakhelye, az erdő vagy kopár terület kat. helyrajzi száma és kiterjedése (kataszteri holdakban, tízedrész kat. holdakra kikerekítve).

Meghatározandó továbbá az összeírás alkalmával minden összeirt erdő és kopár területre nézve az is, hogy a birtokos az állami kezelés költségeihez milyen arányban lesz köteles hozzájárulni.

A törvény 20. §-a (jelen rendelet 98. §-a) ugyanis a következőket rendeli:

A földmivelésügyi minister által megállapított évi átalányból az egyes birtokosokra eső évi járulékokat, ez erdők, illetőleg kopár

területek terjedelme alapján és egyszersmind azok jövedelmezőségének is figyelembevételével, a közigazgatási bizottság veti ki és tartja nyilván.

A járulékok tehát nem területaránylag vetendők ki, hanem a mennyiben a jövedelmezőségi viszonyok különbözők, a jövedelmezőséget is figyelembe kell venni.

Szükséges tehát, hogy a közigazgatási erdészeti bizottság a jövedelmezőség tekintetében fennálló különbségeket gondosan figyelembe vegye s ennek alapján az összeirt erdőket és kopár területeket megfelelő számu osztályba sorozza, az osztályok között pedig megállapítsa azt az arányt, a mely szerint a törvényhatóság területén levő összes állami kezelés alatt álló erdők által együttesen fizetendő évi átalányból az egyes osztályokba sorozott erdőkre és kopár területekre eső járulékok a törvény idézett rendelkezéseinek megfelelően kivetendők lesznek.

Miután a törvény a járulékok kivetésével a közigazgatási erdészeti bizottságot bizza meg, az osztályok számának s az ezek között felállítandó aránynak a megállapítása, ugyszinte az összeirt erdőknek és kopár területeknek az egyes osztályokba való besorozása is a közigazgatási erdészeti bizottság hatáskörébe tartozó feladatot képez.

Sok osztályt felállítani azonban nem tanácsos, mert az osztályba sorozásnál ugy sem fognak a bizottságnak rendelkezésére állani teljesen pontos, számszerű adatok, melyek alapján az egyes erdők jövedelmezősége között mutatkozó kisebb különbségeket is megállapíthatná, hanem e tekintetben inkább az erdők állapotának és jövedelmezőségi viszonyainak általános ismerete és mérlegelése alapján kell határozni.

Az olyan törvényhatóságokban tehát, a hol az erdők állapota és jövedelmezősége tekintetében, helyes gazdálkodást feltételezve, jelentékenyebb különbségek nem fordulnak elő, elégséges lesz két osztályt felállítani s ezek közül az egyikbe a kopárokat, továbbá a jövedelmet nem hajtó véderdőket, az urbéresek legelőilletőségéből összeirt, részben vagy egészben legeltetési tilalom alá helyezendő területeket stb., a másikba pedig a több-kevesebb jövedelmet nyújtó erdőket sorozni.

Sőt a törvényhatósági városokban és azokban a vármegyék-

ben, a hol aránylag véve kevés állami kezelésbe adandó erdő van, esetleg nem is szükséges osztályokat felállítani, mert ha az erdők állapotában s a haszonvételek értéke és mennyisége tekintetében nagy eltérések nincsenek, a kezelési költségeket területaránylag is ki lehet vetni.

Csak az olyan vármegyékben, a hol a jó állapotban levő erdők mellett gyengébb karban levők, sőt teljesen kopár, vízmosásos területek is találhatóak, továbbá a hol kevés értékkel bíró bükkösök mellett értékes fenyvesek vagy tölgyesek is előfordulnak s vidékek szerint a szállítási és értékesítési viszonyok tekintetében is jelentékeny különbségek észlelhetők, szükséges három vagy esetleg több osztályt is fölállítani.

Ebben az esetben a legalsó osztályba szintén a kopárok, továbbá a jövedelmet nem hajtó véderdők, elrongált urbéri legelő-illetőségek stb. sorozandók, a legmagasabb osztályba pedig azok az erdők veendőek fel, a melyek a birtokosok házi szükségletének kielégítése után még tiszta pénzbeli jövedelmet is hajtanak, úgy hogy abból a birtokos a kezelés összes költségeit nehézség nélkül fedezheti.

A többi erdők azután a középső osztályba vagy osztályokba, jövedelmezőség tekintetében kedvezőbb vagy kedvezőtlenebb állapotuknak megfelelően, sorozandók be.

Az osztályok közötti arány megállapításánál a közigazgatási bizottságnak feltétlenül figyelembe kell venni a törvény 21. §-ában (jelen rendelet 99. §-ában) foglalt rendelkezést, mely szerint *a kivetett legmagasabb évi járuléknak egy kat. holdra eső összege nem lehet nagyobb, mint a 20 §. (jelen rendelet 98. §-a) szerint ugyanabban a törvényhatóságban kivetett legalacsonyabb évi járulék egy kataszteri holdra eső összegének háromszorosa.*

Az osztályok közötti arányt leghelyesebb az egység tizedrészeiben kifejezni.

Két osztály felállítása esetében például az arány lehet: 1:0:0,5, vagy: 1:5:0,5, három osztálynál pedig 1:3:1:0:0,7, vagy: 1:5:1:0:0,5 stb. Ezeknek az arányszámoknak a jelentése az, hogy például az utolsó esetben a legalsó osztályba sorozott területek csak félannyit, a legmagasabb osztályba sorozottak ellenben másfélszer annyit fognak kat. holdanként kezelési költség fejében fizetni, mint a középső osztályba sorozott erdők.

Maga a törvényben említett járulék, vagyis az a pénzösszeg, mely az egyes osztályokban tényleg fizetendő lesz, ezen arányszámok alapján annak idejében a jelen rendelet 101. §-ában foglalt utasítások szerint számítandó ki.

Az összeirt területek osztályba sorozásánál az egyes erdőbirtokok, főleg, ha a természetben is egy összefüggő egészet képeznek, lehetőségig egészben, átlagos jövedelmezőségük szerint tekintendők, azonban a véderdőrésztleteket, kopárokat, továbbá a volt urbéreszek legelőilletőségét és a volt urbéreszek ajándékozás, vétel vagy csere útján szerzett erdőterületeit az illető birtokosok egyéb erdeitől elkülönítve, külön kell osztályozni.

12. §.

Az összeírás adatai m. kir. járási erdőgondnokságok, adóhivatali kerületek és községek szerint csoportosítva az I. minta utmutatása szerint kimutatásba foglalandók.

A kimutatásban ki kell tüntetni:

a község nevét;

a birtokosok nevét és lakhelyét;

a birtokos esetleges meghatalmazottjának nevét és lakhelyét;

az állami kezelésbe adandó terület kat. helyrajzi számát;

az állami kezelésbe adandó terület megjelölését (azt t. i., hogy a terület erdő, véderdő vagy berdőítésre kijelölt kopár-e, a volt urbéreseknél egyszersmind azt is, hogy az erdő erdőilletőséget, legelőilletőséget vagy más jogcímen szerzett vagyont képez-e);

a terület kiterjedését kat. holdakban (tizedrész kat. holdakra kikerekítve) és ennek a megfelelő rovatba való beírása által azt, hogy jövedelmezőség tekintetében melyik osztályba tartozik, illetőleg milyen arány szerint vettetik ki rá a kezelési költség fejében fizetendő járulék;

a törvény 1. §-ának (jelen rendelet 2. §-ának) azt a pontját, melynek alapján az összeírás történt;

a feltételesen összeirt területeknél megjegyzésképpen azt a feltételt, melynek esetében az állami kezelésbe adás kötelezettsége a birtokosokra nézve beáll.

Ezen adatok közül a birtokos meghatalmazottjának neve és lakhelye a birtokosok bejelentése alapján utólagosan vezetendő be a kimutatásba s hasonlóképpen utólagosan töltendő ki azok az adatok is, melyek a kimutatás összeállításáig esetleg nem voltak megszerezhetők (a birtokos lakhelye, a kataszteri helyrajzi szám stb.).

Ez a kimutatás két példányban készítendő el s az egyik példány legkésőbb 1899. évi június hó elsejéig a földmivelésügyi miniszterhez felterjesztendő (lásd a 94. §-t).

13. §.

Az összeírásról, a kimutatásba foglalt adatok közlése mellett, esetleges észrevételeik megtétele végett az érdekelt törvényhatóságok, törvényhatósági joggal felruházott városok és rendezett tanácsú városok legkésőbb 1899. évi június hó 15.-éig, a többi érdekelt birtokosok pedig legkésőbb 1899. évi június hó 30.-áig értesítendőek.

E végből az egyes érdekelt birtokosokhoz, a kimutatás illető adatait tartalmazó kivonatnak és a jelen végrehajtási rendelet egy-egy példányának csatolása mellett, a következő „Felhívás” intézendő.

II. minta.

Felhívás.

A községi és némely más erdők és kopár területek állami kezeléséről, továbbá a közbirtokosságok és a volt urbéreszek osztatlan tulajdonában levő közösen használt erdők és kopár területek gazdasági ügyvitelének szabályozásáról szóló 1898. évi XIX. törvényczikk, a törvény végrehajtása tárgyában kiadott 1899. évi 15,217 földmiv. minist. számú ide mellékelt rendelet szerint 1899. évi július hó 1.-én életbe lépven, a közigazgatási erdészeti bizottság a végrehajtási rendelet 1—12. §-ai szerint részletenkint összeírta és birtokosok szerint kimutatásba foglalta azokat az erdőket és kopár területeket, melyek ezen törvényhatóság területén a törvény 1., 4. és 59. §-aiban meghatározott feltételek szerint az állam kezelésébe átadandók.

Ezen összeírás rendjén az állami kezelésbe átadandó területek birtokosai közé a (czim) is felvétellett, még pedig azzal (azokkal) a területtel (területekkel), mely (melyek) az előbb említett kimutatásnak ezen felhívás végén közölt kivonatában kitüntetve vannak.

Erre a kimutatásra azzal a felhívással figyelmeztetjük a czimet, hogy a mennyiben erdejének (kopár területének) az állami kezelésbe átátandó területek közé való besorozása ellen kifogása volna, vagy pedig a kimutatás adatait nem találná helyeseknek, kifogásait illetőleg észrevételeit a törvény életbelépése napjától számított 15 napon belül közvetlenül bizottságunkhoz írásban be-terjesztheti.

Tájékoztatásul szükségesnek tartjuk azonban egyidejűleg figyel-
mébe ajánlani a következőket.

1. A kimutatásba bizottságunk a törvény 1. §-ában említett erdőket és kopár területeket vette fel, minden egyes tételénél kimutatva a 10. rovatban a törvény 1. §-ának azt a pontját is, melynek alapján az összeírás (a kimutatásba való felvétel) történt; a mennyiben pedig a törvény 1. §-ának illető pontjában említett erdők és kopár területek csak meghatározott feltételek esetében adandók át az állam kezelésébe, a kimutatás megjegyzés rovatába ezeket a feltételeket is felvette.

Felhívjuk enklőfogva a czimet, hogy mielőtt erdejének (kopár területének) az állami kezelésbe adandó erdők és kopár területek közé történt besorozása ellen kifogást emelne, a törvény 1. §-ának idézett (a kimutatás 10. rovatában kimutatott) pontjában s esetleg a megjegyzés rovatában foglaltakat, továbbá ezek helyes értelmezése szempontjából a következő figyelmeztetéseket tekintetbe vegye.

a) A törvény 1. §-ának a) pontja szerint a *kis- és nagy-községek és vagyonsközségek* a birtokukban levő összes erdőket az állam kezelésébe kötelesek átadni. Csak azoknak a kis- és nagy-községeknek (vagyonsközségeknek) engedi meg a törvény 59. §-a azt, hogy az állami kezelés mellőzését kérhessék, a melyeknek erdeje legalább 5000 kat. holdnyi vagy ennél nagyobb terjedelemmel bír.

Az olyan kis- és nagyközség tehát, a melynek 5000 kat. holdnál kevesebb erdeje van, legfeljebb csak akkor követelheti a neve alatt kitüntetett erdőnek törlését, ha kimutatni képes, hogy az nem az ő tulajdonát képezi, vagy hogy az nem képez erdőt, illetőleg olyan területet, mely az 1879. évi XXXI. törvényzikk szerint erdőként kezelendő.

Az 5000 kat. holdnál több erdővel bíró kis- és nagyközségeknek és vagyonsközségeknek ellenben jogukban áll abban az esetben, ha erdejük kezelésére saját költségükön külön erdőtisztet szándékoznak alkalmazni, ennek megengedéséért a közigazgatási erdészeti bizottság útján a földmivelésügyi miniszterhez folyamodni de ebben az esetben, hiteles adatok alapján ki kell mutatniok, hogy erdjük jövedelméből a külön erdőtiszt-tartás költségeit

(melyek részletesen kimutandók) a község egyéb érdekeinek meg-
rövidítése nélkül állandóan fedezni s az erdőkezelés sikerét egyéb
tekintetben is kellően biztosítani képesek. Ezt a folyamodványt az
5000 kat. holdnál több erdővel bíró kis- és nagyközségek (vagyon-
községek), a törvény életbelépésétől számított 6 hónapon belül
bármikor beterjeszthetik, de a hatóság tájékozása czéljából szük-
séges, hogy *legalább* azt, hogy *folyamodási jogukkal élni kívánnának-e*
vagy nem, egyéb esetleges észrevételeikkel együtt a törvény
életbelépésétől számított 15 napon belül bizottságunkhoz *előre*
bejelentésék.

b) A törvény 1. §-ának b) pontja szerint a *volt urbéresék*
közösen kezelt *erdőilletőségüket* minden körülmények között az
állam kezelésébe tartoznak átadni; ezenkívül átadni kötelesek a
törvény 1. §-ának c) és d) pontja szerint *legelőilletőség fejében*
nyert, közösen kezelt erdejükből, továbbá *ajándékozás, vétel, csere*
vagy más módon szerzett, közösen kezelt erdeikből is azokat a
a részeket, a melyek *véderdőt* vagy *feltétlenül* fentartandó erdőt
képeznek.

Bizottságunk a törvény ezen rendelkezéseit tartotta szem
előtt, midőn a *volt urbéresék* neve alatt kitüntetett területeket
összeírta. Így tehát a *volt urbéresék* is csak akkor emelhetnek
alapos kifogást az összeírás ellen, ha hitelesen kimutatni képesek,
hogy a nevük alatt kitüntetett területeket törvényes engedély
alapján felosztották s a felosztott részeket a jogosultak egyéni
tulajdonként külön használják; vagy pedig, ha a legelőilletőséget
képező, illetőleg ajándékozás, vétel, csere útján vagy más módon
szerzett erdeikre nézve beigazolják, hogy azok nem tartoznak
sem a véderdők, sem a feltétlenül fentartandó erdők közé.

Ennek az utolsó kérdésnek tisztázása végett bizottságunk, a
birtokosok kellően megokolt kérelmére, új helyszini szemle tartását
is elrendelheti, de ha a helyszini szemle által a birtokosok
állítására nem nyer beigazolást, a költségeket a birtokosoknak
kell viselni.

c) A törvény 1. §-ának e) pontja szerint a *törvényhatóságok,*
törvényhatósági joggal felruházott városok és rendezett tanácsu váro-
sok közül azokra nézve, melyeknek erdejét már most is az állam
kezeli, az állami kezelés a törvény értelmében jövőre is kötelező
lesz, ezek tehát a besorozás ellen szintén nem emelhetnek
kifogást.

A többi törvényhatóság, törvényhatósági joggal felruházott
város és rendezett tanácsu város ellenben erdejének kezelését
csak akkor köteles az államra bizni, ha az erdő jövedelmezősége
a külön erdőtiszt tartását nem engedi meg. Ebben a kérdésben
azonban a törvény 4. §-a szerint a birtokosoknak és bizottságunk-

nak meghallgatásával a belügyi minister ural egyetértésben a földmivelési minister ur illetékes határozni.

Azoknak a törvényhatóságoknak, törvényhatósági joggal felruházott városoknak és rendezett tanácsu városoknak tehát, melyeknek erdőbirtoka jelenleg nem az állam által kezeltetik, abban az esetben, ha erdeiket és kopár területeiket saját költségükön alkalmazott külön erdőtisztekkel óhajtják kezeltetni, ennek megengedéséért a törvény életbelépésétől számított 15 napon belül bizottságunk utján a földmivelésügyi ministerhez folyamodni kötelesek. *Ha ellenben az állami kezelést elfogadják, ezt az elhatározásukat még a törvény életbelépése előtt* jelentsék be a közigazgatási erdészeti bizottságnak.

d) Az *egyházi testületek, egyházi személyek, köz- és magán-alapítványok, hitbizományok, közbirtokosságok és az erdőtörvény 17. §-ának hatálya alá tartozó részvénytársulatok* erdei közül a törvény 1. §-ának f) pontja alapján bizottságunk csak azokat vette fel a kimutatásba, a melyek jelenleg is az állam által kezeltetnek, továbbá, a melyek a járási (megyei, kerületi) erdőtisztek kezelésére vannak bízva és végül, a melyek szakszerű kezelésben egyáltalában nem részesülnek.

Ezek közül az állami kezelés alatt álló erdők birtokosaira nézve az állami kezelés jövére nézve is kötelező, a többire nézve ellenben csak akkor válik kötelezővé, ha a törvény életbelépésétől számított 6 hónapon belül erdejük szakszerű kezelésére saját költségükön külön erdőtisztet nem alkalmaznak.

Mindamellett ezeket a birtokosokat is felhívjuk, hogy azt, *vajjon a jelzett határidőn belül saját költségükön külön erdőtisztet szándékoznak-e alkalmazni, vagy pedig az állami kezelést fogadják el*, a törvény életbelépésétől számított 15 napon belül bejelentsék.

e) Az 1. §. g) pontja szerint *azok a birtokosok, kiknek erdeje a fentebbiek értelmében állami kezelésbe adandó*, azokat a kopár területeket is az állam kezelésébe kötelesek átadni, a melyek az 1879. évi XXXI. törvénycikk (erdőtörvény) 165. §-a, vagy pedig az 1894. évi XII. törvénycikk (a mezőgazdaságról és a mezőrendőrségről szóló törvény) 13. és 14. §-ai alapján közigazgatási szempontból beerdősítendő kopároknak jelöltettek ki.

Ezek a kopár területek tehát az állam által kezelendő területek közül csak akkor törülhetők, ha az illető birtokos tulajdonában levő erdők is törültenek.

(A fentebb idézett törvények alapján beerdősítendő kopárokul tányleg már kijelölt kopárokon kívül bizottságunk az eljárás megrövidítése végett azokat a kopárokat is felvette a kimutatásba,

melyeknek kijelölése iránt a törvényes eljárás már folyamatba tétetett, de még be nem fejeztetett.

Önként értetik azonban, hogy ezek a kopárok tényleg csak abban az esetben lesznek az állam kezelésébe átadandók, ha az eljárás befejezésével a beerdősítés kötelezettsége tényleg kimondatik.)

2. A mellékelt kimutatás 1., 2., 4. és 5. rovataiban kitüntetett adatokat bizottságunk a rendelkezésére álló hivatalos nyilvántartásokból merítette; mindamellett felhívjuk a czimet, hogy azok helyességét megvizsgálja s esetleges észrevételeit akkor is megtegye, ha területének állami kezelésbe adása ellen az 1. alatt közöltek figyelembe vétele után kifogást emelni nem szándékozik.

Észrevételeink alaposágát azonban a szükségesnek tartott módosítások szabatos megjelölése mellett, hiteles adatokkal kell igazolnia.

A kimutatás 3. rovatát (a birtokos meghatalmazottjának nevét és lakhelyét) bizottságunk csak a birtokos bejelentése alapján töltheti ki; felhívjuk tehát a czimet, hogy a törvény 17. §-a értelmében annak a nevét és lakhelyét, a ki a czimet a hatóságokkal és a m. kir. állami erdőhivatallal szemben képviselni fogja, szintén bejelentse.

A kimutatás 6—9. rovatai alatt kitüntetett osztályokat bizottságunk a törvény 20. §-ában foglaltakra való tekintettel az állami kezelésbe adandó erdők és kopárok jövedelmezősége tekintetében ezen törvényhatóságban mutatkozó különbségek figyelembe vételével állította fel, az egyes osztályok arányszámait pedig az azokba beosztott erdők és kopár területek viszonylagos teherviselési képessége szerint állapította meg.

Ezeknek az osztályoknak, illetőleg arányszámoknak rendeltetése az lesz, hogy az állami kezelés költségeinek (a földmivelésügyi minister által megállapítandó évi átalánynak) az egyes birtokosokra való kivetésénél mértékül szolgáljanak. A törvény 21. §-a szerint ugyanis az évi átalányból az egyes birtokosokra eső évi járulékokat az illető erdők és kopárok területe alapján, de azok jövedelmezőségének is a figyelembevételével kell kivetni.

Amennyiben a czimnek a kimutatás ezen adatait illetőleg szintén észrevételei volnának, azokat alaposága esetében bizottságunk figyelembe fogja ugyan venni, de egyuttal megjegyzi bizottságunk, hogy az ilyen észrevételeket nem tekintí felebbesésnek, mely felett a közigazgatási felsőbb hatóságnak kellene dönten.

Az osztályok felállítására és az osztályok közötti arányszámok megállapítására vonatkozólag itt közölt adatok csak előmunkálatát képezik a járulék-kivetésnek, maga a járulék ugyanis

csak később, az évi átalány megállapítása után fog kivettetni és a czimmal közölni. A közigazgatási erdészeti bizottságnak a járulékok kivételére vonatkozó határozata ellen a birtokosok a törvény 22. §-a szerint annak idejében mindenesetre panasszal élhetnek, de ez a panasz csak a kivetés után adható be és a közigazgatási bírósághoz intézendő.

3. Figyelmeztetjük továbbá a czimet, hogy a bizottságunk által összeírt területek közül azok, melyek az állammal kötött szerződések alapján a törvény életbelépése előtt már az állam által kezeltettek, továbbá azok az erdők és kopár területek, melyek a törvény életbelépése előtt a járási (vármegyei, kerületi) erdőtisztek által kezeltettek és végül azok az erdők és kopár területek, melyeknek birtokosai az állami kezelésbe való beletnyugvást a törvény életbelépése előtt bejelentik, a fentebb idézett végrehajtási rendelet szerint már a törvény életbelépése napján átadandók a folyó évi 690. eln. számú földmivvelésügyi rendelettel szervezett m. kir. állami erdőhivatalok kezelésébe; önként értetik azonban, hogy ha az ekkor átadott erdők közül egyesek a birtokosok kifogása, illetőleg folyamodványa alapján később az állami kezelés kötelezettsége alul felmentetnek, az erre vonatkozó határozat jogerőre emelkedésekor az állami kezelés is megszűnik.

A többi erdők és kopár területek pedig, a mennyiben a birtokos az állami kezelés ellen kifogással nem él, illetőleg annak mellőzését nem kérelmezi, a kifogás, illetőleg a kérelem beadására kitűzött határidő letelte után, a mennyiben pedig a birtokos kifogással él, illetőleg kérelmez, a kifogás, illetőleg kérelem elintézése után 15 napon belül adandók át az állam kezelésébe.

4. Végül figyelmeztetjük, hogy az 1898. évi XIX. törvény-cikkben szabályozott eljárással kapcsolatos beadványai és iratai bélyeg- és illetékmentesek.

Kelt 1899. évi.....

*A törvényhatóság közigazgatási
erdészeti bizottsága.*

Ez a felhívás az érdekelteknek a jelen §. első bekezdésében említett határidőig megfelelően kézbesítendő.

A felhívásokban foglalt kimutatásnak a megfelelő adatokkal való kitöltésénél a községi erdők kezelésével ezidőszerint megbízott m. kir. erdőhivatalok és erdőgondnokságok, illetőleg járási (vármegyei, kerületi) erdőgondnokságok közreműködni tartoznak.

14. §.

A 3. §-ban (törvény 2. §-ában) említett véderdők és kopár területek csak a birtokosok kérelme alapján vehetők át az állam kezelésébe.

Ezeknek a területeknek összeírása czéljából tehát a közgazgatási erdészeti bizottságnak a következő hirdetményt kell kiadni.

III. minta.*Hirdetmény.*

A községi és némely más erdők és kopár területek állami kezeléséről, továbbá a közbirtokosságok és a volt urbéreszek osztatlan tulajdonában levő közösen használt erdők és kopár területek gazdasági ügyvitelének szabályozásáról szóló 1898. évi XIX. törvényczikk 2. §-a felhatalmazza a földmivelésügyi ministert, hogy a törvény 1. §-ában említett birtokosok (községek, vagyonsközségek, volt urbéresek, törvényhatóságok, törvényhatósági joggal felruházott városok, rendezett tanácsu városok, egyházi személyek, egyházi testületek, köz- és magánalapítványok, hitbizományok, közbirtokosságok, némely részvénytársulatok és az erdősítő társulatok) birtokában levő törvény szerint állami kezelésbe feltétlenül átadandó erdőkön és kopár területeken *kivül a birtokosok kérelmére* a következő erdőket és kopár területeket is az állam kezelésébe vehesse át, u. m.:

a) a magánbirtokosok (fentebb nem említett birtokosok) tulajdonában levő véderdőket;

b) az 1879. évi XXXI. törvényczikk (erdőtörvény) 165. §-a és az 1894. évi XII. törvényczikk (a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló törvény) 13. és 14. §-ai szerint beerdősítésre kijelölt azon kopár területeket, melyeknek állami kezelésbe való átadására a birtokos a törvény 1. §-ának g) pontja alapján nem kötelezhető;

c) az 1879. évi XXXI. törvényczikk 165. §-ának és az 1894. évi XII. törvényczikk 13. és 14. §-ának hatálya alá nem eső kopár területeket.

Felhivatnak tehát az érdekelt birtokosok, hogy a mennyiben a törvény ezen kedvezményét igénybe venni óhajtják, a földmivelésügyi ministerhez intézett kérelmeiket lehetőségig a törvény életbelépése napjától számított 15 napon belül az alulirt közgazgatási bizottsághoz beterjesszék.

Tájékoztatásul figyelmeztetnek a birtokosok, hogy az állami kezelésbe átadott területek kezeléseért a törvény 19—22. §-ai szerint kivetendő és a törvény 24. §-a szerint beszédendő évi

járulékot tartoznak az államnak fizetni, *azonban ezen kötelezettség alól indokolt kérelem alapján a törvény 23. §-a szerint részben, vagy egészben felmentethetnek*; továbbá, hogy a fennebb *b)* és *c)* pont alatt említett kopár területek állami kezelésbe adása esetében az erdősítést a törvény 3. §-ának második bekezdése szerint a földmivelésügyi minister által megállapítandó terv szerint kötelesek foganatosítani, beerdősített területeiket pedig az 1879. évi XXXI. törvényczikk 2-ik, illetőleg 4. §-a szerint tartoznak kezelni.

Ehhez képest a betérjesztendő kérelemben:

a) meg kell jelölni a község nevét, a melynek határában az állami kezelésbe átadni óhajtott véderdő vagy kopár terület fekszik;

b) ki kell mutatni a véderdő vagy kopár terület kat. helyrajzi számát és kiterjedését;

c) ki kell jelenteni a birtokosnak, hogy a törvény 3. §-ának második bekezdésében, továbbá a törvény 18—22-ik és 24. §-aiban foglalt határozatoknak magát aláveti;

d) nyilatkoznia kell, hogy a törvény 23. §-ában említett kedvezményre igényt tart-e, s ha igen, mely okok alapján; és végül

e) be kell jelentenie azt, a ki őt a hatóságokkal és a kezeléssel megbízandó m. kir. állami erdőhivatallal szemben, mint meghatalmazott képviselni fogja.

Azok a birtokosok, kik kérelmüket a fentebb megjelölt időpontig esetleg be nem terjeszthetik, ezt később is bármikor megtehetik.

Kelt.....

A törvényhatósági közigazgatási erdészeti bizottsága.

Ez a hirdetmény a szokásos módon, legkésőbb 1899. évi április hó 30.-áig közhírré teendő.

A lehetőségig megküldendő ezenkívül a hirdetmény egy-egy példánya az érdekelt birtokosoknak s különösen a 3. §. *b)* pontjában (törvény 2. §. *b)* pontjában), továbbá a 10. §. utolsó bekezdésében említett kopár területek birtokosainak közvetlenül is.

15. §.

A 13. §-ban említett felhívás és a 14. §-ban említett hirdetmény alapján beérkező beadványokat a közigazgatási erdészeti bizottság elnöke beérkezésük után azonnal a kir. erdőfelügyelőségnek adja ki megvizsgálás és véleményadás végett.

Együttal átteszi a kir. erdőfelügyelőséghez a 12. §-ban említett kimutatást is.

16. §.

A kir. erdőfelügyelőség a beadványokban foglaltak alapján mindenekelőtt a kimutatást egészíti ki. Nevezetesen bevezeti a kimutatás 3. rovatába a birtokosok meghatalmazottjainak nevét és lakhelyét s esetleg a többi rovatokba is azokat az adatokat, a melyek az összeíráskor netalán kitöltetlenül maradtak. Bevezeti továbbá a kimutatásba a 3. §. (törvény 2. §-a) alapján állami kezelésbe való átvétel végett bejelentett véderdőket és kopár területeket.

Azután megvizsgálja a beadványokat a felszerelés szempontjából és a mennyiben azt találja, hogy valamely kérdés elbírálására, vagy a kimutatás kiegészítésére még további adatok szükségesek, ezek beszerzése iránt közvetlenül intézkedik, vagy pedig, ha az adatok rövid uton nem volnának beszerezhetők, a beszerzés iránt a közigazgatási erdészeti bizottsághoz tesz előterjesztést.

Ezt az eljárást követi különösen akkor, ha valamely kérdés eldöntésére helyszíni szemle szükséges. (Például, ha a volt urbéresnek annak megállapítására, hogy a kimutatásba felvett legelő-illetőségük, vagy vétel, csere, stb. útján szerzett erdejük az 1879. évi XXXI. törvényezikk 2. vagy 4. §-a alá tartozó területnek tekinthető-e, helyszíni vizsgálatot kérnek.)

Végül megvizsgálja a beadványok tartalmát érdemileg és a szerint, a mint azokat alaposaknak vagy alaptalanoknak találja, a kimutatás illető adatainak módosítását, esetleg törlését, illetőleg a felszólalások elutasításával a kimutatás adatainak változatlanul hagyását és végleges megállapítását javasolja.

17. §.

A közigazgatási erdészeti bizottság elnöke az adatok beszerzése iránt, a mennyiben az ülés összehívásáig várni nem lehet, ülésen kívül intézkedik. Ülésen kívül intézkedhetik a helyszíni szemle iránt is, ha annak megtartását a kir. erdőfelügyelőség javaslatához képest, okvetlenül szükségesnek tartja.

18. §.

A helyszíni szemle megtartására a közigazgatási erdészeti bizottság egyik rendes tagját, vagy szakértő kültagját, szükség esetében a járási főszolgabírókat küldi ki.

A szemlén a kir. erdőfelügyelőség képviselője s ha a közgazgatási erdészeti bizottság szükségesnek találja, a kezelő m. kir. erdőtiszt, illetőleg járási erdőtiszt (ha a szemle a törvény életbelépése után tartatik meg, a m. kir. állami erdőhivatal képviselője) hivatalból résztvenni tartoznak.

A helyszíni szemle költségeit, abban az esetben, ha a birtokos kifogásai alaposaknak bizonyulnak, az állam, más esetekben a szemlét kérő birtokos viseli.

19. §.

A kir. erdőfelügyelőség a beadványok elintézésére vonatkozó javaslatát beadványok szerint külön-külön teheti meg, vagy pedig több beadványt egy közös véleményben foglalhat össze.

Egy és ugyanazon véleményben (ügyiraton) mindamellett csak olyan birtokosok beadványait tárgyalhatja, kik a 2. §-ban (törvény 1. §-ában) is egy és ugyanazon pont alatt vannak felsorolva, sőt 2. §. a) pontjában (törvény 1. §. a) pontjában) említett kis- és nagyközségek és vagyonközségek közül azoknak a beadványait, melyek a 6. §-ban (törvény 59. §-ában) említett kedvezmény megadásáért folyamodnak, a többiekétől szintén elkülönítve kell tárgyalnia.

Külön ügyiraton tárgyalandók továbbá a 2. §. g) pontja (törvény 1. §-ának g) pontja) alapján összeirt kopár területekre vonatkozó beadványok, a mennyiben olyan kopár területekről van szó, a melyek beerdősítendő kopárokul végérvényes határozattal még kijelölve nincsenek.

És végül külön tárgyalandók a 3. §-ban (törvény 2. §-ában) említett véderdők és kopár területek állami kezelésbe való átvétele iránt beterjesztett kérelmek.

20. §.

A 19. §-ban említett teendők teljesítésénél a m. kir. erdőhivatalok és m. kir. erdőgondnokságok, illetőleg járási, (vármegyei, kerületi) erdőgondnokságok (a törvény életbelépése után a m. k. állami erdőhivatalok) a kir. erdőfelügyelőségnek segítségére lenni tartoznak.

21. §.

A közgazgatási erdészeti bizottság a kir. erdőfelügyelőség véleményének meghallgatása után minden beadvány tárgyában határozatot hoz.

Határozatai közül azokat, melyek tisztán a kimutatás adatainak a *beadvány értelmében* való kiegészítését vagy módosítását rendelik el, nem kell a földmivelésügyi miniszterhez felterjeszteni.

Hasonlóképpen nem kell a földmivelésügyi miniszterhez felterjeszteni azokat a határozatokat sem, a melyekkel az erdők és kopár területek osztályba sorozására és az osztályok között felállított arányra vonatkozó felszólalásokat elintézte, mert a birtokosok ezen határozatok ellen csak akkor élhetnek panaszszal, ha az osztályba sorozás és az osztályok közötti arány alapján a járulék tényleg kivettetik s az ilyen panaszoknak az elbírálására nem a földmivelésügyi miniszter, hanem a közigazgatási bíróság illetékes.

A többi határozatok ellenben a földmivelésügyi miniszterhez terjesztendők fel.

22. §.

A közigazgatási erdészeti bizottság határozatait szintén külön-külön, vagy pedig több beadványra vonatkozólag együttesen, egy jegyzőkönyvben hozhatja meg; mindenesetre szükséges azonban, hogy utóbbi esetben a beadványok azon csoportjait, melyekről a kir. erdőfelügyelőségnek a 19. §. szerint külön ügyiraton kell véleményt adni, a közigazgatási erdészeti bizottság is külön jegyzőkönyvben tárgyalja.

A mennyiben a közigazgatási erdészeti bizottság a kir. erdőfelügyelőség véleményétől eltérő határozatot hoz, határozatának indokait a jegyzőkönyvben tüzetesen előadni tartozik.

23. §.

A közigazgatási erdészeti bizottság határozatait tartalmazó jegyzőkönyvek a 19. §-ban említett csoportok szerint a vonatkozó beadványokkal és erdőfelügyelőségi véleményekkel együtt külön csomagokba összekötve, lehetőségig egyszerre, egy jelentés kíséretében terjesztendők fel.

Mindenesetre szükséges, hogy az 1899. évi július hó 15.-ig (a beadványok beterjesztésére kitűzött határidőig) beérkező beadványok legkésőbb 1899. évi augusztus hó 31.-éig letárgyaltassanak és a hozott határozatok, a mennyiben a 21. §. szerint szükséges, ugyancsak az előbb említett határidőig a földmivelésügyi miniszterhez felterjesztessenek.

24. §.

Az 1899. évi július hó 15.-ike után beérkező beadványok a következők figyelembevételével intézendők el.

a) A kis- és a nagyközségeknek és vagyonközségeknek a 6. §. (törvény 59. §-a) alapján esetleg beterjesztett folyamodványai tekintettel a most idézett §-ban kitűzött határidőre, a törvény életbelépésétől számított hat hónapon belül még elfogadandók és letárgyalandók; a hozott határozatok pedig a folyamodvány beérkezésétől számított 30 nap alatt a földmivelésügyi ministerhez felterjesztendők.

b) A 2. §. f) pontjában (törvény 1. §. f) pontjában) említett birtokosok beadványai, ha a törvény életbelépésétől számított 6 hónapon belül adatnak be és olyan erdőkre vonatkoznak, a melyek a törvény életbelépése előtt nem az állam által kezeltettek, szintén elfogadandók és letárgyalandók. Ha a beadványban a birtokos azt jelenti be, hogy erdejét az állam kezelésébe szándékozik átadni, ezen nyilatkozat alapján a kimutatás illető tétele véglegesen megállapítandó; ha pedig a birtokos úgy nyilatkozik, hogy erdejét saját erdőtisztje által fogja kezeltetni, a kimutatás illető tétele törlendő, de csak akkor, ha a birtokos a törvény életbelépésétől számított 6 hónap letelte alatt igazolja, hogy külön szakértő erdőtisztet alkalmaz.

c) Elfogadandók továbbá a 2. §. g) pontja (törvény 1. §-ának g) pontja) alapján összeirt, de jogerős határozattal beerdősítésre még ki nem jelölt kopár területek törlése iránt esetleg beérkező folyamodványok is, addig, a míg a végérvényes határozat meg nem hozott. Az ilyen beadványok a kijelölés kérdésére vonatkozó tárgyiratokhoz csatolandók és a kijelölés tárgyában hozandó határozat értelmében intézendők el.

d) Végül elfogadandók és beérkezésüktől számított 30 napon belül indokolt javaslat kíséretében a földmivelésügyi ministerhez felterjesztendők a 3. §-ban (törv. 2. §-ában) említett véderdők és kopár területek állami kezelésbe való átvétele iránt beterjesztendő kérelmek is, bármikor adatnak be.

Minden más (az előbbi a—d) pontok alá nem sorozható) beadvány, mely a 13. §-ban említett felhívás alapján 1899. évi július hó 15.-ike után adatik be, elkésettnek tekintendő és csak

annyiban veendő figyelembe, a mennyiben a kimutatásba felvett területek meghatározására szolgáló adatok még szükséges kiegészítésére, vagy helyesbitésére megbízható alapot nyújt. A mennyiben azonban az ilyen beadványban a birtokos valamely területnek az állami kezelésbe adandó területek közül való törlését kéri, ezzel a kérelmével elutasítandó, kivéve azt az esetet, ha a 33. §. (törvény 6. §-a) szerint az állami kezelés megszüntetésének esete forog fenn. Ebben az esetben a beadvány a 33. §. (törvény 6. §-a) alapján intézendő el.

25. §.

Ha a földmivelésügyi minister határozatai a felterjesztett beadványok tárgyában a közigazgatási erdészeti bizottsághoz leérkeznek, a kimutatás illető tételei azonnal megfelelően kiigazítandók. Miután a földmivelésügyi minister határozatai végérvényesek, a kimutatásnak ekként kiigazított tételei alatt tárgyalt erdők és kopár területek a törvény szerint állami kezelésbe adandó, illetőleg állami kezelésbe átveendő erdők és kopár területek közé véglegesen besorozottaknak tekintendők.

Véglegesen megállapítottaknak tekintendők továbbá a kimutatásnak azok a tételei is, melyekre vonatkozólag 1899. évi július hó 15.-ig, illetőleg a 24. §. *a—c*) pontjaiban említett erdőkét és kopár területeket illetőleg az ezen pontokban megállapított határidőig beadványok nem adattak be. Ezen határidők letelte után 30 napon belül az illető tételek alatt tárgyalt erdők és kopár területek a közigazgatási erdészeti bizottság által az állami kezelésbe adandó területek közé törvény szerint véglegesen besorozottaknak mondandók ki.

26. §.

Azokról a határozatokról, melyekkel a kimutatásba felvett erdők és kopár területek az állam által kezelendő erdők és kopár területek közül töröltettek, vagy azok közé véglegesen besoroztattak az érdekelt birtokosok és a m. kir. állami erdőhivatal egyidejűleg értesítendők.

Ebben az értesítésben, a mennyiben a következő §: szerint szükséges, az illető erdőbirtokosok egyuttal erdeiknek és kopár területeiknek a m. kir. állami erdőhivatal kezelésébe való átadására,

a m. kir. állami erdőhivatal pedig azoknak átvételére is felhivandók.

27. §.

Az állam által kezelendő erdők és kopár területek közé besorozott területek a m. kir. állami erdőhivatal, illetőleg a m. kir. járási erdőgondnokság kezelésébe rendszerint a megelőző §-ban említett felhívás kézbesítésétől számított 15 napon belül adandók át.

Kivételt képeznek azonban :

a) azok az erdők és kopár területek, melyeknek birtokosai az állami kezelésbe való belenyugvásukat a közigazgatási erdészeti bizottságnak még a törvény életbelépése előtt bejelentették ;

b) azok az erdők és esetleg kopár területek, melyek a törvény életbelépése előtt is az állam által kezeltettek ; és

c) azok az erdők és esetleg kopár területek, melyeket a törvény életbelépéseig a járási (vármegyei, kerületi) erdőgondnokságok kezelnek.

Az a) pont alatt említett erdők és kopár területek a birtokosok nyilatkozata alapján, a b) és c) pont alatt említettek pedig a 116. és 120. §-okban (törvény 57., 58. §§-aiban) foglalt rendelkezésekre való tekintettel a törvény életbelépése napján átadandók és átveendőek a m. kir. állami erdőhivatal kezelésébe. Önként értetik azonban, hogy az ekként életbeléptetett állami kezelés, abban az esetben, ha a jelen §. b) és c) pontjában említett valamely erdő és kopár terület a birtokos felszólalása vagy kérelme folytán az állam által kezelendő erdők és kopár területek közül később törültetik, az erre vonatkozó határozat közlésétől számított 15 napon belül megszüntetendő lesz.

28. §.

A kimutatás véglegesen megállapított tételei: „Az állam által kezelt erdők és kopár területek nyilvántartása“ czimű nyilvántartásba vezetendők át.

Ezt a nyilvántartást a IV. mintának megfelelő nyomtatványon a m. kir. állami erdőhivatal állítja össze.

Az összeállítás alkalmával minden egyes tételnél pontosan feljegyzendő (a 10. számú rovatban) annak a közigazgatási erdő-

szeti bizottsági határozatnak a kelte és száma is, a melyvel az illető tétel véglegesen megállapított.

A községek a nyilvántartásban úgy sorozandók, hogy az ugyanazon m. kir. járási erdőgondnokság, főszolgabírói járás, illetőleg m. kir. adóhivatal kerületébe tartozó községek, lehetőleg egymás után következzenek.

Az egyes községek neve alatt a birtokosok folyó sorszáma szerint vezetendők be, oly módon, hogy egy és ugyanazon birtokos erdeje és kopár területe egymásután következzenek. Az egyes birtokosok tételei között, az esetleg még felveendő tételek számára, megfelelő üres hely hagyandó.

29. §.

A nyilvántartást a m. kir. állami erdőhivatalnak a 12. §-ban említett kimutatásba felvett összes tételek végleges megállapítása után 15 nap alatt, legkésőbb azonban a törvény életbeléptétől számított 6¹/₂ hónap alatt össze kell állítani. A mennyiben a 12. §-ban említett kimutatás egyes tételei csak ezen határidő után lesznek véglegesen megállapíthatók, ezek a nyilvántartásba utólagosan vezetendők be.

A m. kir. állami erdőhivatal által összeállított nyilvántartást a kir. erdőfelügyelőség megvizsgálni s szükség esetében helyesbiteni tartozik.

A később előforduló változásokat a nyilvántartásba a közigazgatási erdészeti bizottság határozatainak megfelelően a kir. erdőfelügyelőség vezeti be. Amennyiben a változások már bevezetett tételek módosításából állanak, ezeket a kir. erdőfelügyelőség színes tintával eszközli és a jegyzet rovatban, hivatkozással a módosított tételre, a módosítást elrendelő közigazgatási erdészeti bizottsági határozat keltét és számát feljegyzi.

30. §.

Ha a közigazgatási erdészeti bizottságnak tudomására jut, hogy a 2. §. (törvény 1. §-ának) hatálya alá tartozó valamely erdő vagy kopár terület akár azért, mert az első összeírás alapján készült kimutatásból kimaradt, akár azért, mert a törvény idézett szakasza valamelyik pontjának hatálya csak később állott be, a nyilvántartásba nincs felvéve, az utólagos felvétel iránt 30 napon

bélül hivatalból intézkedni tartozik. Az eljárás tekintetében a megelőző 8—29. §-okban foglalt rendelkezések megfelelően alkalmazandók.

31. §.

A mennyiben az állam által kezelt erdők nyilvántartásának véglegesen megállapított adatai az „Erdők nyilvántartási törzskönyvének“ és a 9. §-ban említett többi nyilvántartásoknak az adataival nem állanak teljesen összhangban, az utóbb említett nyilvántartások megfelelően kiigazítandók. Különösen szükséges, hogy a 2. §. c) d) és g) pontjai (törvény 1. §-ának c) d) és g) pontjai) alapján állami kezelésbe átvett erdők és kopár területek a 4. §. (törvény 3. §-ának) első bekezdése értelmében az „Erdők nyilvántartási törzskönyv“-ébe az 1879. évi XXXI. törvényezikk 17. §-ának hatálya alá tartozó erdők közé beiktattassanak.

Az állami kezelés hatáskörét szabályozó elvi határozat.

— A törvény 5. §-ának végrehajtásához. —

32. §.

Az állam hatáskörét a 2. és 3. §§-ban (törvény 1. és 2. §-ában) említett erdők és kopár területek kezelése tekintetében elvi szempontból az ezen §-ok bekezdéseiben foglalt rendelkezések s továbbá a törvény 5. §-a határozzák meg,

A törvény 5. §-a a következőket rendeli:

Az állami kezelés, az állami kezelésbe vett erdők és kopár területek állagával és hasznaival való rendelkezés tekintetében, a birtokosoknak törvények és egyéb jogszabályok által biztosított jogait nem érinti.

A vagyon állagával és hasznaival való rendelkezés tekintetéből az állami közeg csupán felvilágosítást nyújt és véleményt ad, melynek elfogadása kérdésében a birtokos függetlenül határoz.

Az állami kezelés megszüntetéséről.

— A törvény 6. és 7. §-ainak végrehajtásához. —

33. §.

Az állami kezelés megszüntetésének feltételeit a törvény 6. és 7. §-ai határozzák meg (utóbbi lásd a jelen rendelet 40. §-ában).

A törvény 6. §-a azokat az eseteket határozza meg, midőn az állami kezelést hivatalból kell megszüntetni s e tekintetben a következőket rendeli:

Az állami kezelés megszűnik, ha annak az 1. és 2. §-okban (jelen rendelet 2. és 3. §-ában) meghatározott feltételei megszűnnek.

Az 1. §. (jelen rendelet 2. §.) feltételeinek megszűnése esetében az állami kezelés folytatása a 2. §. (jelen rendelet 3. §-a) alapján kérelmezhető.

A megszüntetés iránt a földművelésügyi miniszter, attól az időponttól számítva, a melyben az állami kezelésnek az 1. és 2. §-okban (jelen rendelet 2. és 3. §-ában) meghatározott feltételei megszűntek, egy éven belül intézkedni tartozik.

34. §.

Azok a feltételek, melyek alapján a 2. és 3. §-ban (törvény 1. és 2. §-ában) említett erdők és kopár területek az állam kezelésébe átvétettek, rendszerint a következő esetekben tenkitendők megszünteknek:

1. a 2. §-ban (törvény 1. §-ában) említett erdőket és kopár területeket illetőleg:

a) ha valamely állami kezelésbe vett erdő és kopár terület adásvétel után, vagy más jogszimben olyan birtokos tulajdonába megy át, kinek birtokában már nem tartozik a 2. §-nak (törvény 1. §-ának) hatálya alá — így például: ha az erdő vagy kopár terület a 2. §-ban (törvény 1. §-ában) nem említett birtokos tulajdonába jut; vagy ha a 2. §-ban (törvény 1. §-ában) említett olyan kis- vagy nagyközség, törvényhatóság, törvényhatósági joggal felruházott város, rendezett tanácsu város, egyházi személy, egyházi testület, köz- vagy magánalapítvány, hitbizomány, közbirtokosság vagy részvénytársulat tulajdonába jut, a mely egyéb erdeit és kopár területeit saját erdőtisztje által kezelteti, vagy ha egyéb erdeje nem volt, a megszerzett erdő vagy kopár terület kezelésére a megszerzés idejétől számított hat hónapon belül saját erdőtisztet alkalmazhat; vagy pedig, ha a volt urbérések közösen kezelt erdejüket és kopár területeiket törvényes úton egyenként felosztják stb.;

b) ha az erdő a végből, hogy a mivelési ágá megváltoztatható legyen (például: hogy az erdőterület kertté, rétté, szőlővé,

szántóvá, háztelekké alakíttassék át, vagy pedig bányászati, ipari, kereskedelmi czélokra használtathassék), vagy más okokból a földmivelésügyi minister engedélye alapján az 1879. évi XXXI. törvényezikk hatálya alá tartozó területek közül (az erdők nyilván tartási törzskönyvéből) véglegesen törültetik;

c) ha a volt urbéreseknek legelőilletőség fejében kiadott vagy a volt urbéreseknek ajándékozás, vétel, csere után vagy más jogczimen birtokába jutott erdő a földmivelésügyi minister engedélye alapján az 1879. évi XXXI. törvényezikk 2. vagy 4. §-ának hatálya alá tartozó erdők közül törültetik;

d) ha a 2. §. g) pontja (törvény 1. §-ának g) pontja) alapján állami kezelésbe vett kopár terület a földmivelésügyi minister engedélyével az 1879. évi XXXI. törvényezikk 165. §-ának, illetőleg az 1894. évi XII. t.-cz. 13. és 14. §-ainak hatálya alá tartozó kopárok közül törültetik;

e) ha a 2. §. g) pontjában (törvény 1. §-ának g) pontjában) említett társulat erdősitési kötelezettsége, a társulat megszünése vagy más okok folytán, oly birtokosra megy át, kinek erdeje és kopár területe nem esik a 2. §-nak (törvény 1. §-ának) hatálya alá;

2. a 3. §-ban (törvény 2. §-ában) említett erdőket és kopár területeket illetőleg pedig

f) ha a 3 §. a) pontja (törvény 2. §-ának a) pontja) alapján állami kezelésbe vett véderdőt az erdőrendészeti hatóság az 1879. évi XXXI. törvényezikk 2. és 3. §-ainak hatálya alá tartozó erdők sorából törli;

g) ha a 3. §. b) pontja (törvény 2. §-ának b) pontja) alapján állami kezelésbe vett kopár terület a földmivelésügyi minister engedélyével az 1879. évi XXXI. törvényezikk 165. §-ának, illetőleg az 1894. évi XII. törvényezikk 13. és 14. §-ainak hatálya alá tartozó kopárok közül törültetik;

h) ha a 3. §. c) pontja (törvény 2. §-ának c) pontja) alapján állami kezelésbe vett kopár terület a földmivelésügyi minister engedélyével az 1879. évi XXXI. törvényezikk 2-ik, illetőleg 4-ik §-a szerint való kezelés kötelezettsége alól felmentetik.

35. §.

Ha a 34. §. eseteiben a birtokos (a birtokos személyében történt változás esetében az új birtokos) az állami kezelés meg-

szüntetését nem óhajtja, illetőleg a már megszüntetett állami kezelés folytatását kívánja, a közigazgatási erdészeti bizottság útján a földmivelésügyi ministerhez folyamodványt kell beadnia, ki a kérelem teljesítése esetében egyidejűleg az állami kezelés feltételeit is megállapítja.

Az ilyen kérelem a törvény 6. §-ának második bekezdése szerint (lásd jelen rendelet 33. §-át) csak akkor teljesíthető, ha az a terület, melyre nézve a birtokos az állami kezelés folytatását kéri, az 1879. évi XXXI. törvényezikk 2. és 3. §-ainak hatálya alá tartozó véderdőt vagy beerdősítendő kopár területet képez. A kérelem lehetőségig oly időben adandó be, hogy az a megszüntetés kérdésével egyidejűleg legyen tárgyalható.

36. §.

A törvény 6. §-ának harmadik bekezdésében (lásd jelen rendelet 33. §-át) az állami kezelés megszüntetésére kitűzött egy évi határidő a 34. §. *a)* pontja esetében a birtokos személyében beállott változás igazolásától, — *b)*, *c)*, *d)*, *f)*, *g)* és *h)* pontjainak eseteiben a megszüntetés alapját képező ministeri engedély keltétől, — *e)* pontja esetében pedig a társulat erdősítési kötelezettségének megszűnésétől, illetőleg ennek írásban történt igazolásától számítandó.

37. §.

Az állami kezelés hivatalból való megszüntetése iránt a földmivelésügyi minister a közigazgatási erdészeti bizottság javaslata alapján intézkedik.

A közigazgatási erdészeti bizottság ezt a javaslatát a megszüntetésre kitűzött egy évi határidő kezdetétől számított 30 napon belül megtenni tartozik. A 34. §. *b)*, *c)*, *d)*, *f)*, *g)* és *h)* pontjai esetében azonban a javaslat rendszerint már abban a felterjesztésben megteendő, melyet a közigazgatási erdészeti bizottság az ezen pontokban említett erdőrendészeti intézkedés (törlés) tárgyában a földmivelésügyi ministerhez intéz.

38. §.

A hivatalból való megszüntetést elrendelő határozatban az állami kezelés tényleges megszüntetésének időpontjául a törvényben meghatározott egy évi határidőn belül rendszerint a naptári év vége tűzendő ki.

A határozatról a közigazgatási erdészeti bizottság a birtokost, a határozat leérkezésétől számított 30 nap alatt, értesíteni tartozik.

39. §.

A 77. §-ban (törvény 18. §-ában) említett szolgáltatásokra és a 98. §-ban (törvény 20. §-ában) említett járulék fizetésére vonatkozó kötelezettsége a birtokosnak az állami kezelés tényleges megszüntetésével egyidejűleg szűnik meg. Az ezen időpontig esedékessé vált járulékokra nézve a birtokos személyében történt változás esetében, a törvény 24. §-a (jelen rendelet 106. § a) alapján a közadókra vonatkozó szabályok nyernek alkalmazást.

40. §.

A hivatalból való megszüntetés esetén kívül az állami kezelés a birtokos kérelmére is megszüntethető, de csak a törvény 7. §-ában megszabott feltételek esetében.

A törvény 7. §-a a következőket rendeli:

A földművelésügyi minster az 1. §. e) és f) pontjaiban (jelen rendelet 2. §. e) és f) pontjaiban), továbbá a 2. §. a—c) pontjaiban (jelen rendelet 3. §. a—c) pontjaiban) említett erdők és kopár területek birtokosainak kérelmére a 6. §. esetein kívül is (lásd jelen rendelet 33. §-át) megszüntetheti az állami kezelést a birtokukban levő erdőkre és kopár területekre nézve, de csak a jelen törvény életbelépése után következő minden tizedik év végén beálló hatálylyal.

A birtokos a megszüntetés iránt a földművelésügyi minsterhez legkésőbb az illető tíz éves időszak nyolczadik naptári évének végéig írásban köteles folyamodni. Ha a folyamodó birtokos erdeje az 1879. évi XXXI. törvényzikk 17. és 21. §-ainak hatálya alá esik, folyamodványában hitelesen igazolni köteles, hogy erdejének szakszerű kezeléséről a törvény követelményének megfelelően gondoskodni képes.

Törvényhatóság, törvényhatósági joggal felruházott város, rendezett tanácsu város, egyházi testület, egyházi személy, köz- vagy magánalapítvány ezenkívül azt is köteles igazolni, hogy az állami kezelés megszüntetéséhez törvényszerinti felsőbb hatósága hozzájárult.

41. §.

A törvénynek a megelőző §-ban szószerint idézett rendelkezése alapján csak a 2. §. e) és f) pontjaiban (törvény 1. §-ának e) és f) pontjaiban) és a 3. §. a—c) pontjaiban (törvény 2. §.

a—c) pontjaiban) említett erdők és kopár területek birtokosai kérelmezhetik a tulajdonukban levő erdők és kopár területek állami kezelésének megszüntetését, ellenben a 2. *a*), *b*), *c*) és *d*) pontjaiban (törvény 1. §. *a*), *b*), *c*) és *d*) pontjaiban) említett erdők és kopár területek birtokosai, továbbá a 2. §. *g*) pontjában (törvény 1. §-ának *g*) pontjában) említett erdősitő társulatok ezzel a joggal általában nem élhetnek, csak azoknak a kis- és nagyközségeknek és vagyonközségeknek adja meg kivételesen a törvény 59. §-a (jelen rendelet 6. §-a) ezt a jogot, a melynek a 2. §. *a*) pontja (törvény 1. §-ának *a*) pontja) alapján állami kezelésbe vett erdejé legalább 5000 kat. hold terjedelemmel bír.

De úgy a most említett kis- és nagyközségek és vagyonközségek erdeire és kopár területeire, mint a 2. §. *e*) és *f*) pontjaiban (törvény 1. §-ának *e*) és *f*) pontjaiban) és a 3. §. *a—c*) pontjaiban (törv. 2. §. *a—c*) pontjaiban) említett birtokosok erdeire és kopár területeire nézve is csak a törvény életbelépésétől számított minden tizedik év végén szüntethető meg az állami kezelés a birtokosok kérelme alapján.

42. §.

Az állami kezelés megszüntetésének kérelmezésére jogosított birtokosok, a mennyiben az állami kezelést valamely 10 éves időszak végén tényleg megszüntetni kívánják, a földmivelésügyi ministerhez intézett kérelmeiket a közigazgatási erdőszeti bizottsághoz legkésőbb az illető 10 éves időszak nyolczadik évének végéig betérjeszteni kötelesek.

Később beérkezett kérelmek a törvény 7. §-ára való hivatkozással (lásd jelen rendelet 40. §-át), mint tárgyalás alá nem vehetők, visszautasítandók.

43. §.

A kérelemben a birtokosnak szabatosan meg kell jelölnie az erdőt és kopár területet, melynek állami kezelését megszüntetni kívánja.

Ezenkívül, a mennyiben az erdő és kopár terület az 1879. évi XXXI. törvénycik 17. és 21. §-ainak hatálya alá esik, hitelesen igazolnia kell azt is, hogy erdejének és kopár területének kezelésére az állami kezelés megszűnésétől kezdve külön törvényes minősítéssel bíró erdőtisztet, illetőleg, ha az erdő és kopár terület

nagyobb, mint a mennyit egy erdőtiszt sikerrel kezelhet, megfelelő számu erdőtisztet képes alkalmazni. E végből tehát ki kell mutatnia a birtokosnak erdeje jövedelmét, a külön erdőtiszt-tartással járó összes költségeket és a mennyiben az erdő jövedelméből az utóbb említett költségek már nem volnának fedezhetőek, azt, hogy a hiányt miképpen szándékozik fedezni.

Végül, ha a törvényhatóság, törvényhatósági joggal felruházott város, rendezett tanácsu város, egyházi testület, egyházi személy, köz- vagy magánalapítvány kéri az állami kezelés megszüntetését, kérelméhez csatolnia kell törvényszerinti felsőbb hatóságának abbéli nyilatkozatát, hogy az állami kezelés megszüntetéséhez saját részéről is hozzájárul.

44. §.

A kellő időben beérkezett kérelmek közül a közigazgatási erdészeti bizottság azoknak a birtokosoknak a kérelmét, kiknek erdeje és kopár területe nem esik az 1879. évi XXXI. törvénycikk 17. és 21. §-ainak hatálya alá, csupán a megelőző § első bekezdésében foglalt követelmény szempontjából veszi vizsgálat alá s a mennyiben szükséges, az erdő és kopár terület megjelölésére vonatkozó adatokat helyesbiti.

A többi kérelmeket ellenben a megelőző §. második, illelőleg harmadik bekezdése szempontjából is gondosan megvizsgálja és a kérelem tárgyában a m. kir. állami erdőhivatal és a kir. erdőfelügyelőség meghallgatása után indokolt javaslatot tesz.

Az 5000. kat. holdnyi, vagy ennél több erdővel bíró kis- és nagyközségek és vagyonközségek által betérjesztett kérelmeket a közigazgatási erdészeti bizottság érdemleges tárgyalás előtt abbéli nyilatkozat végett, hogy az állami kezelés megszüntetéséhez hozzájárul-e vagy nem, a törvényhatósághoz tartozik áttenni.

A letárgyalt kérelmeket a közigazgatási erdészeti bizottság a kérelmek betérjesztésére kitűzött határidőtől számított 4 hónapon belül a földmivelésügyi miniszterhez felterjeszteni tartozik.

45. §.

A földmivelésügyi miniszter a felterjesztett kérelmek tárgyában az illető tíz éves időszak kilencedik évének végeig határoz.

Ha határozatában a kérelem teljesítését rendeli el, az állami kezelés megszüntetését az illető 10 éves időszak végére tüzi ki,

mindamellett azzal a hozzáadással, hogy a mennyiben a birtokosnak ezen időben még nem volna külön erdőtisztje, kinek a kezelést átadni lehetne, az állami kezelés tényleg csak akkor lesz megszüntetendő, midőn a birtokos a szükséges számú erdőtisztról gondoskodott.

A közigazgatási erdészeti bizottság a földmivelésügyi minister határozatát a birtokossal, a határozat leérkezésétől számított 30 napon belül, közölni tartozik.

46. §.

A 98. §-ban (törvény 20. §-ában) említett járélékot a birtokos az állami kezelés tényleges megszüntetése idejéig megfizetni tartozik.

II. FEJEZET.

Az állami kezelés közegeiről.

A m. kir. állami erdőhivatalok és a m. kir. járási erdőgondnokságok szervezetéről.

— A törvény 8., 9. és 10. §-ainak végrehajtásához. —

47. §.

Az állami kezelés közegeinek: a m. kir. állami erdőhivataloknak és m. kir. járási erdőgondnokságoknak szervezetét a földmivelésügyi miniszternek a törvény 8—10. §-ai alapján 1899. évi január hó 21-én 690. eln. szám alatt kiadott rendelete állapítja meg.

Ez a rendelet szószerint a következőket foglalja magában: (A rendelet szövegét lásd az E. L. f. évi II. és III. füzetének Erd. Rend. Tára című rovatában.)

III. FEJEZET.

A m. kir. állami erdőhivatal hatásköréről.

A m. kir. állami erdőhivatal hatásköre a törvény 1. és 2. §-aiban felsorolt erdők és kopár területek kezelése tekintetében.

A törvény 11., 13., 15., 16. és 17. §-ainak végrehajtásához.

48. §. (Törvény 11. §-a.)

A m. kir. állami erdőhivatal feladatát az 1. és 2. §-okban (jelen rendelet 2. és 3. §-aiban) felsorolt erdők és kopár területek kezelése körül azok az összes teendők képezik, melyeknek végzéséhez erdészeti szakképzettség szükséges; nevezetesen:

a) kijelöli a birtokosok által rendelkezésre bocsátott hiteles adatok alapján a birtokhatárokat; intézkedik a határok állandó megjelölése iránt; felügyel arra, hogy a határjelek állandóan fentartassanak;

b) teljesíti a birtokok felméréséhez, térképezéséhez és gazdasági beosztásához szükséges mérnöki munkákat; kimutatja és nyilván tartja a birtokok területét;

c) elkészíti az ideiglenes és rendszeres gazdasági üzemterveket és azokat a munkákat, melyek a rendszeres gazdasági üzemtervek időszaki átvizsgálása végett az erdőrendészeti hatóságnak beterjesztendők;

d) kijelöli a helyszínen a gazdasági üzemtervek rendelkezései és az erdőrendészeti hatóság külön intézkedései alapján a foganatosítható használatokat; tervet készít és utbaigazítással szolgál a használatok foganatosítására nézve; felügyel a használatok gyakorlásánál a törvények és rendeletek megtartására;

e) kijelöli a helyszínen az erdősítéseket és mindazokat a teendőket, melyek az erdő védelme, ápolása és a gazdaság emelése érdekében foganatosítandók; tervet és költségvetést készít a végzendő munkákról, utbaigazítással szolgál a kivitelre nézve; ellenőrzi a munkálatok teljesítését;

f) megállapítja az értékesítés alá kerülő fakészletek és más erdei termékek mennyiségét és becsértékét; ugyszintén minden más erdei haszonvétel becsértékét; javaslatot tesz az erdei termékek felosztására, vagy azok értékesítésének módjára és feltételeire nézve;

g) felügyel a birtokosok által alkalmazott erdőőrökre; nyilvántartja a tudomására jutott erdei kihágásokat, intézkedik a tetten nem ért kihágók kinyomozása iránt; jogosítva van az erdei kihágást elkövetők ellen az illetékes bírósághoz külön meghatalmazás nélkül is panaszt előterjeszteni, a birtokost az eljárás további folyama alatt a bíróság előtt képviselni és a megengedett jogprvoslatot használni, valamint a birtokos felhatalmazása esetében a kárra nézve egyezséget kötni;

h) az illetékes erdőrendészeti hatóságnak bejelenti az erdőrendészeti áthágásokat s teljesíti azokat a szakmunkákat, melyek az eljárásnál a tényállás megállapítására szükségesek;

i) felvilágosítással szolgál és véleményt ad a birtokosoknak és

az illetékes hatóságoknak az 1. és 2. §-okban (jelen rendelet 2. és 3. §-aiban) említett erdők és kopár területek kezelésére vonatkozó minden kérdésben.

A m. kir. állami erdőhivatal jelen szakaszban meghatározott hatáskörének további részleteit és az eljárást a földművelésügyi minster rendeletileg állapítja meg.

49. §.

A Romániával határos vármegyékben állami kezelésbe átadott határszéli erdőbirtokoknak és kopár területeknek azon kiegészítő részein, melyek a magyar-román országos határrendezés alkalmával Romániába szakadtak át, a m. kir. állami erdőhivatal nem teljesíthet sem hatósági teendőket, sem olyan teendőket, melyek a romániai hatóságokkal való érintkezést tételeznek fel. Ennélfogva ezen átszakadt erdőrészek kezelése tekintetében a m. kir. állami erdőhivatal feladata kizárólag csak a birtokos által saját felelősségére pontosan és részletesen kimutatott és állandóan megjelölt birtokhatárvonalakon belül teljesíthető erdészeti szakteendőkre, nevezetesen csak a szükséges mérnöki, becslési és üzemtervi munkálatok teljesítésére, továbbá az üzemtervek szerint gyakorolható használatok helyének kijelölésére és az erdősítések vezetésére terjed ki. De az üzemtervek elkészítése tekintetében is a birtokos tartozik megadni a m. kir. állami erdőhivataloknak azokat az adatokat, a melyek a használatok és egyéb erdőgazdasági teendők szabályozásánál a Romániában fennálló törvények, szabályok és rendeletek szempontjából figyelembe veendőek. Hasonlóképen a birtokosnak kell gondoskodni az erdőőrzésnél és az erdei munkáknál alkalmazottak feletti felügyeletről, ugyszinté saját érdekeinek a romániai hatóságok előtt bármely irányban szükséges képviseléről.

A m. kir. állami erdőhivatal közegei a megelőző bekezdés szerint hatáskörükbe tartozó teendők teljesítése alkalmával az 1888. évi XIV. t.-cikkkel becikkelyezett magyar-román határ-egyezményben, illetőleg az ezen egyezmény alapján kiadott határ-őrizeti utasításban foglalt rendelkezéseket személyes felelősség mellett szigorun megtartani kötelesek.

A jelen §. első bekezdésében foglalt szabályok a más államokkal határos vármegyékben fekvő, állami kezelésbe átadott

erdőbirtokok és kopár területek azon részeinek állami kezelésénél is megfelelően alkalmazandók, melyek netalán a szomszédos idegen állam területéhez tartoznak.

50. §. (Törvény 15. §-a.)

A m. kir. állami erdőhivatal jelen törvényben meghatározott teendőit a fennálló törvények és szabályok, az érvényben levő gazdasági üzemtervek és a birtokosokhoz esetről-esetre kiadott külön hatósági rendeletek részletes intézkedéseinek megfelelően teljesíti; ezeken a korlátokon belül az érdekelt birtokosok kívánságát figyelembe venni tartozik.

51. §.

A megelőző §. szerint a m. kir. állami erdőhivatal, illetőleg m. kir. járási erdőgondnokság a törvényektől, szabályoktól, üzemtervektől és a hatósági rendeletektől a birtokosok egyenes kívánságára sem térhet el; a törvények, szabályok, üzemtervek és rendeletek korlátaín belül ellenben a birtokosok kívánságát figyelembe venni tartozik; de ebben az esetben is kötelessége a fenforgó körülményeket gondosan tekintetbe venni s a mennyiben az előterjesztett kívánságot a birtokos érdekei szempontjából nem találná helyesnek, erről a birtokost intézkedésének megtétele előtt kellően felvilágosítani s ha az ügy a hatóság döntése alá kerül, véleményét a birtokos kívánságával szemben a hatóság előtt is tüzetesen kifejteni.

52. §. (Törvény 16. §-a.)

A hatóságok a birtokosokhoz intézett rendeleteiket, a mennyiben azok végrehajtásánál a m. kir. állami erdőhivatalnak közreműködni kell, a m. kir. állami erdőhivatallal is közölni tartoznak.

53. §. (Törvény 17. §-a.)

A m. kir. állami erdőhivatal által kezelt erdők és kopár területek birtokosai kötelesek meghatalmazottat kijelölni, ki őket a m. kir. állami erdőhivatallal szemben képviseli.

54. §. (Törvény 13. §-a.)

A m. kir. állami erdőhivatalnak a 11. §-ban (jelen rendelet 48. §-ában) megállapított hatásköre az állami kezelésbe vett erdőkben és kopár területeken szükséges erdei munkáknak az elkészített tervek és megadott ulbaigazítások szerint való közvetlen végrehajtására (a határjelek elkészítésére, a fa- és más termékek termelésére, szállí-

tására, raktározására és értékesítésére, az erdősítések foganatosítására stb.), továbbá az anyag- és pénzkezelésére, ugyiszinte az erdővédelem közvetlen gyakorlására nem terjed ki.

Ezeket a feladatokat saját munkaerejükkel és saját költségükön az érdekelt birtokosok kötelesek teljesíteni. A földművelésügyi minis-ter azonban megengedheti, hogy a m. kir. állami erdőhivatal a költségek megtérítése ellenében a birtokosok feladatát képező egyes, vagy összes teendők teljesítését is elvállalja.

55. §.

A törvénynek előbb idézett rendelkezéseihez képest a m. kir. állami erdőhivatalnak a törvény 11. §-ában (jelen rendelet 48. §-ában) megállapított teendőivel kapcsolatban a törvény 13. és 18. §-ai (jelen rendelet 54. és 77. §-ai) alapján a következő feladatok a birtokosok köteleességét képezik, u. m.:

a) kötelesek a birtokhatárok kijelöléséhez szükséges hiteles okmányokat (kataszteri, birtokrendezési vagy más hiteles térképeket, hiteles határleirási jegyzőkönyveket, egyezségeket) a m. kir. állami erdőhivatalnak, illetőleg a m. kir. járási erdőgondnokságnak kellő időben rendelkezésére bocsátani; ilyenek hiányában a m. kir. állami erdőhivatal, illetőleg m. kir. járási erdőgondnokság felhívására a határpontokat az érdekelt szomszéd birtokosokkal egyetértőleg a helyszínen kimutatni; vitás határpontok esetében a vitás kérdések elintézése iránt az 1894. évi XII. törvényzcikk 34. §-a szerint a szükséges lépéseket sürgősen megtenni; a kijelölt birtokhatárokat az 1894. évi XII. törvényzcikk 33. §-a alapján kiadott törvényhatósági szabályrendeletnek megfelelően állandóan megjelöltetni s a határjelek fentartásáról, megújításáról gondoskodni;

b) kötelesek a mérnöki munkálatokhoz szükséges napszámókat a m. kir. állami erdőhivatal, illetőleg m. kir. járási erdőgondnokság kiküldöttjének az ez által előre jelzett időben rendelkezésre bocsátani; a mérnöki jelek felállításához szükséges anyagot a helyszínére szállíttatni s a jelek felállításáról, fentartásáról és megújításáról kellő időben gondoskodni;

c) kötelesek intézkedni, hogy meghatalmazottjaik az elkészített térképeket, területkimutatásokat, továbbá az ideiglenes és rendszeres gazdasági üzemtervek előzetesen elkészített tervezeteit (ideértve az üzemátvizsgálási munkálatok tervezetét és az üzem-

tervek esetleges módosítására vonatkozó tervezeteket is) a m. kir. állami erdőhivatal, illetőleg m. kir. járási erdőgondnokság kiküldöttje által előre jelzett időben, szükség esetén a helyszínén, megvizsgálják és arra vonatkozó észrevételeiket és kívánságaikat jegyzőkönyvre adják; a földmivelésügyi minister által jóváhagyott üzemterveket, üzemátvizsgálási munkálatokat és az ezek módosítására vonatkozó rendeleteket átvegyék és gondosan megőrzik, tartalmukról tudomást szerezzenek, kételyek esetében a m. kir. állami erdőhivataltól, illetőleg a m. kir. járási erdőgondnokságtól felvilágosítást kérjenek, a nyert felvilágosítások és utasításoknak megfelelően az üzemterveket, üzemátvizsgálási munkálatokat és az üzemtervek módosítására vonatkozó rendeleteket életbeléptessék s azok megtartására felügyeljenek;

d) kötelesek intézkedni, hogy meghatalmazottjuk a gazdasági üzemtervek vagy külön hatósági intézkedések alapján foganatosítható használatok kijelölése alkalmával a m. kir. állami erdőhivatal, illetőleg m. kir. járási erdőgondnokság kiküldöttje által előre jelzett időben a helyszínén megjelenjen, a kijelölésnél a birtokos esetleges észrevételeit és kívánságait előadja: a kitűzött vágás-határokat, ugyszinte a kihasználható, vagy fentartandó törzseket stb. az eljáró erdőtiszt utasítása szerint megjelöltesse és a legeltetési s más tilalmi jeleket felállíttassa; a kijelölt használatok foganatosítására vonatkozó terveket és utbaigazításokat átvegye s mindezek megtörténtét igazolja; a kijelölt használatok foganatosítása (nevezetesen a vágás területén kihasználásra kijelölt faanyag levágása, feldolgozása, ezeknek s más erdei melléktermékeknek a számbavétele, kiszállítása, a szállításhoz szükséges utak vagy berendezések elkészítése, a faanyagok s más termékek raktározása, megőrzése, eladása vagy a jogosultak közt való felosztása, a legeltetés ellen nem tilalmazott területeken a legeltetés időrendjének, módozatainak és feltételeinek az üzemtervi rendelkezések keretén belül való megállapítása, vagy az erdei legelő értékesítése stb.) kizárólag a birtokosok feladatát képezi és a birtokosok költségén történik; ezeknek a feladatoknak a teljesítésénél a birtokosok a m. kir. erdőtisztektől azt, hogy a munkálatoknál kezdettől végig jelen legyenek és azokat közvetlenül vezessék, nem követelhetik, de jogukban áll a m. kir. állami erdőhivataltól,

illetőleg a m. kir. járási erdőgondnokságtól bármely kérdésben véleményt vagy tanácsot s a mennyiben nagyobb óvatosságot és körültekintést igénylő munkálatokról volna szó, közvetlenül a helyszínén megadandó utbaigazítást kérni;

e) kötelesek intézkedni, hogy midőn a m. kir. állami erdőhivatal, illetőleg a m. kir. járási erdőgondnokság képviselője az üzemterv szerint beerdősítendő terülek kijelölése, vagy az erdősítési és csemetekerti munkálatok bevezetése végett, továbbá, midőn az üzemterv szerint, vagy rendkívüli körülmények folytán foganasítandó más erdőápolási, vagy erdővédelmi munkálatok (gyéritések, tisztítások, kártékony rovarok, vagy szélvész, árvíz, tüzvész stb. által okozott károk esetében szükséges teendők) kijelölése, megállapítása, vagy bevezetése végett a helyszínére kiszáll, meghatalmazottjuk az előre jelzett időben a helyszínén megjelenjen, a munkálatok helyének megjelöléséről gondoskodik, a munkálatok teljesítésére vonatkozó részletes utasításokat és tanácsokat átvegye és ennek megtörténtét igazolja; a mennyiben pedig a munkálatok azonnal megkezdendők, a szükséges munkaerőről, anyagokról és szerekről az előzetes értesítéshez képest gondoskodik és a munkálatokat a birtokosok költségén foganasíttassa;

f) ha fakészletek s más erdei termékek értékesítése tervezetik, erről még az illető használatok kijelölése előtt értesíteni kötelesek a m. kir. állami erdőhivatalt, illetőleg m. kir. járási erdőgondnokságot s egyszersmind határozottan megjelölni tartoznak azt is, hogy mennyi és milyen termékeket, milyen módon és milyen feltételek mellett szándékoznak értékesíteni; ha pedig a kihasználható erdei termékeknek a jogosultak között való felosztását kívánják, legalább 3 hóval a használatok kijelölése előtt kötelesek a m. kir. állami erdőhivatallal, illetőleg a m. kir. járási erdőgondnoksággal részletesen közölni, hogy a felosztást hány jogosult között milyen arányban és milyen módozatok mellett kívánják foganasítani s ha a m. kir. állami erdőhivatal, illetőleg m. kir. járási erdőgondnokság kiküldöttje az e végből szükséges becslési és más munkálatok teljesítése végett a helyszínén megjelenik, a szükséges napszámos-munkaerőt, anyagokat és szereket kellő időben rendelkezésre bocsátani;

g) kötelesek intézkedni, hogy az erdőőrzésnél alkalmazottak a

m. kir. állami erdőhivatal, illetőleg a m. kir. járási erdőgondnokság utasításait pontosan teljesítsék s az előfordult erdei kihágási eseteket, továbbá mindazon cselekményeket, melyek a törvényekbe, szabályokba és az üzemtervek rendelkezéseibe ütköznek, ugyszinte az elemi csapások által okozott károkat stb. közvetlenül, vagy pedig a mennyiben erre nem volnának képesek, a birtokos útján a m. kir. állami erdőhivatalnak, illetőleg a m. kir. járási erdőgondnokságnak sürgős esetekben (erdőégés stb.) azonnal, minden más esetben pedig a felfedezéstől számított 15 napon belül bejelentsek; ha pedig az erdőőrzésnél alkalmazottak ezen kötelességüknek eleget nem tesznek, kötelesek ellenük a fegyelmi szabályokat a 69. §. szerint szigoruan alkalmazni;

kötelesek továbbá határozni a felett, hogy a beismerésben levő s egyezséget kötni hajlandó erdei kihágókkal való egyezségkötést maguknak tartják-e fenn, vagy pedig arra a m. kir. állami erdőhivatalt, illetőleg m. kir. járási erdőgondnokságot hatalmazzák fel;

abban az esetben, ha az egyezségkötés jogát maguknak tartják fenn, kötelesek az egyezség megkötése előtt, mindenestre azonban a kihágás elkövetésétől számított 15 napon belül a m. kir. állami erdőhivatalt, illetőleg a m. kir. erdőgondnokságot az egyezség feltételeinek megállapítása iránt megkeresni s ha a közölt feltételek alapján az egyezséget megkötötték és végrehajtották, erről a m. kir. állami erdőhivatalt, illetőleg a m. kir. járási erdőgondnokságot azonnal értesíteni;

abban az esetben pedig, ha az egyezségkötéssel a m. kir. állami erdőhivatalt, illetőleg a m. kir. járási erdőgondnokságot bizzák meg; kötelesek erre nézve meghatalmazást kiállítani s erről az illetékes főszolgabírói hivatalt is értesíteni; a m. kir. állami erdőhivatal, illetőleg m. kir. járási erdőgondnokság által megkötött egyezséget pedig végrehajtani és erről a m. kir. állami erdőhivatalt, illetőleg m. kir. járási erdőgondnokságot azonnal értesíteni;

kötelesek az erdei kártételek után biróilag megítélt és behajtott kártérítési összegeket, ugyszinte az egyezségekben megállapított kárösszegeket és pénzbüntetéseket is közvetlenül átvenni, illetőleg beszedni;

végül kötelesek az egyezségek alapján behajtott pénzbüntetésnek $\frac{1}{5}$ részét a községi szegényalap javára a községi előljáráságnak, $\frac{4}{5}$ részét pedig az „Országos erdei alap” javára a járási főszolgabírónak átszolgáltatni;

h) abban az esetben, ha a tulajdonukat képező erdőben vagy kopár területen olyan cselekményeket követtek el, a melyek az 1879. évi XXXI. t.-cz. 46—60. §-ai szerint erdőrendészeti áthágást képeznek, kötelesek a m. kir. állami erdőhivatalnak a tényállás megállapításához szükséges felvilágosításokat megadni s a mennyiben e végből helyszíni felvételek (mérnöki munkálatok, becslések stb.) eszközlendők, a szükséges napszamos-munkaerőt és esetleg anyagokat, szereket a m. kir. állami erdőhivatal, illetőleg m. kir. járási erdőgondnokság képviselőjének kellő időben rendelkezésre bocsátani;

i) ha a m. kir. állami erdőhivatal, illetőleg m. kir. járási erdőgondnokságtól az erdők és kopár területek kezelésére vonatkozó bármely kérdésben felvilágosítást, tanácsot vagy véleményt kérnek, kötelesek ebbeli kívánságukat vagy írásbeli megkeresésben közölni, vagy pedig, ha a megkeresés rövid úton szóbelileg történik, azt meghatalmazottjuk útján előterjeszteni; a meghatalmazottak pedig, a m. kir. állami erdőhivatal, illetőleg m. kir. járási erdőgondnokság kívánatára, kötelesek a birtokosok kívánságát jegyzőkönyvre adni;

olyan ügyekben, melyekben az erdőrendészeti vagy közigazgatási hatóság illetékes határozni, a birtokosok szintén jogosítva vannak a m. kir. állami erdőhivaltól, illetőleg m. kir. járási erdőgondnokságtól előzetes véleményt kérni, de a m. kir. állami erdőhivatal, illetőleg m. kir. járási erdőgondnokság véleménye ilyen kérdésekben csupán a szükséges felvilágítások megadására, nevezetesen csak arra szorítkozhatik, hogy a kérdéses ügyben mely hatóság illetékes a határozathozatalra, a birtokosok kívánságával szemben a törvények, szabályok, rendeletek és az üzemtervek miként rendelkeznek és a kérelmek miként szerelendők fel és hová adandók be; ilyen ügyekben a birtokosok nem követelhetik a m. kir. állami erdőhivaltól, illetőleg m. kir. járási erdőgondnokságtól, hogy nevükben kérelmeket, vagy más beadványokat szerkesztszen és adjon be a hatóságokhoz, de ha kérelmeiket,

beadványaikat a m. kir. járási erdőgondnoksághoz vagy a m. kir. állami erdőhivatalhoz adják be, a m. kir. járási erdőgondnokság köteles azokat a m. kir. állami erdőhivatalhoz, a m. kir. állami erdőhivatal pedig az illetékes hatósághoz indokolt vélemény kíséretében be-terjeszteni; kivételt e tekintetben csak az 1897. évi 3252. számú körrendeletben említett sürgős esetek képeznek; ezekben az esetekben a m. kir. járási erdőgondnokság, illetőleg a m. kir. állami erdőhivatal egyszerű szóbeli megkeresésre vagy esetleg a nélkül közvetlenül is eljárhat az idézett körrendelet szerint a birtokosok nevében;

üzleti és más anyagi felelősséggel járó vagytonkezelési ügyekben a m. kir. állami erdőhivatal, illetőleg m. kir. járási erdőgondnokság csak tanácsosal és véleménynyel szolgálhat a birtokosoknak, de az ő nevükben szerződéseket vagy más jogügyleteket felhatalmazás alapján sem köthet; kivételt csak azok az esetek képeznek, midőn a birtokosok a m. kir. állami erdőhivatalt, illetőleg m. kir. járási erdőgondnokságot a gazdaságban szükséges eszközök, szerek és anyagok (erdei famagvak, csemeték, erdőgazdasági szerszámok, mérő- és jelzőeszközök, jelzőtáblák, jelzőoszlopok, jelzésre használt festékanyagok, térképek, könyvek, nyomtatványok stb.) beszerzésére kérik fel; ilyen esetekben a megrendelést a m. kir. állami erdőhivatal, illetőleg m. kir. járási erdőgondnokság közvetlenül is megteheti, de akkor is szükséges, hogy a birtokosok a felmerülő költségek viselésére magukat írásbelileg előre kötelezzék.

56. §.

A m. kir. állami erdőhivatalnak, illetőleg a m. kir. járási erdőgondnokságnak a fennálló törvényeken, szabályokon, rendeleteken és üzemterveken alapuló intézkedéseit a birtokosok megfelelően teljesíteni tartoznak. A mennyiben ezeknek a köteletségüknek eleget nem tesznek, a hatósággal szemben kizárólag ők a felelősek.

57. §.

Ha a m. kir. állami erdőhivatal, illetőleg m. kir. járási erdőgondnokság a törvény által hatáskörébe utalt intézkedéseket kellő időben nem tenné meg, vagy pedig olyan intézkedéseket tenne, melyek a birtokosok szerint a törvényeknek, szabályoknak, rende-

deleteknek vagy az üzemtervek rendelkezéseinek nem felelnek meg, a birtokosoknak jogukban áll, a m. kir. járási erdőgondnokság ellen a tapasztalt mulasztás vagy meg nem felelő intézkedés miatt a m. kir. állami erdőhivatalnál, a m. kir. erdőhivatal mulasztása vagy meg nem felelő intézkedése esetében pedig a közigazgatási erdészeti bizottságnál panaszt emelni.

Ugyanez a jog illeti meg a birtokosokat akkor is, ha a panaszra nem a m. kir. járási erdőgondnokság, illetőleg a m. kir. állami erdőhivatal mulasztása vagy intézkedésének érdeme, hanem az eljáró tisztviselőnek személyes viselkedése szolgáltat esetleg okot. Ebben az esetben a panasz a m. kir. állami erdőhivatalhoz, vagy a mennyiben az a m. kir. állami erdőhivatal főnökének személye ellen irányul, a földmivelésügyi ministerhez adandó be.

58. §.

A törvény 13. §-ának (jelen rendelet 54. §-ának) utolsó mondata szerint a földmivelésügyi minister megengedheti, hogy a m. kir. állami erdőhivatal a költségek megtérítése ellenében a birtokosoknak feladatát képező egyes vagy összes teendők teljesítését is elvállalja.

Ezt az engedélyt a földmivelésügyi minister a birtokos kérelmére adja meg.

A kérelemben a birtokosnak részletesen és szabatosan meg kell jelölni azokat a teendőket, melyeket a törvény idézett intézkedése alapján a m. kir. állami erdőhivatalra átruházni kíván, továbbá ki kell mutatnia az indokokat, melyek alapján ezt a kedvezményt igénybe venni óhajtja és végül köteleznie kell magát arra, hogy az átruházni kívánt teendők teljesítésével járó költségeket az államnak megtéríteni fogja.

Az ekként szerkesztett kérelem a közigazgatási erdészeti bizottsághoz adandó be, mely azt a kir. erdőfelügyelőség és a m. kir. állami erdőhivatal meghallgatása után saját javaslata kíséretében a földmivelésügyi ministerhez terjeszti fel.

A földmivelésügyi minister, ha az engedélyt megadja, a teendők elvállalásának feltételeit és a m. kir. állami erdőhivatalnak ezen teendők teljesítésére vonatkozó külön hatáskörét rendeletileg állapítja meg.

59. §. (Törvény 14. §-a.)

Az 1. és 2. §-okban (jelen rendelet 2. és 3. §-aiban) felsorolt erdők és kopár területek birtokosai kötelesek az 1879. évi XXXI. törvényzikk 22., 23., 37., 38. és 50. §-ai szerint alkalmazott erdőörök és az erdőörzésnél alkalmazott segédszemélyzet részére, a m. kir. állami erdőhivatal meghallgatásával, szolgálati és fegyelmi szabályokat alkotni, és azokat a jelen törvény életbelépésétől számított hat hónapon belül jóváhagyás végett a közigazgatási bizottsághoz betervezni; kötelesek továbbá a kötelességeiket nem teljesítő erdőörök és segédszemélyzet ellen a jóváhagyott fegyelmi szabályokat szigorúan alkalmazni.

Ha a birtokosok ezeknek a kötelességeiknek eleget nem tesznek, a szolgálati és fegyelmi szabályokat, a m. kir. állami erdőhivatal meghallgatásával, a közigazgatási bizottság állapítja meg, illetőleg a kötelességeiket megszegő erdőörökkel és segédszeméllyel szemben alkalmazandó fegyelmi eljárás iránt, a m. kir. állami erdőhivatal panaszára, a közigazgatási bizottság intézkedik.

A fegyelmi büntetésképen kirótt pénzbírságot a birtokos az elmarasztalttól beszedni és az «Országos erdei alap» javára a járási főszolgabírónak átszolgáltatni köteles.

60. §.

A megelőző §-ban említett erdőörök alatt az 1879. évi XXXI. törvényzikk 37. §-ában meghatározott minősítéssel bíró s az idézett törvényzikk 38. §-a szerint felesketett erdőörök, az ugyanott említett segédszemélyzet alatt pedig az erdőőri állások szervezése és az 1879. évi XXXI. törvényzikk 37. §-ában foglalt rendelkezések végrehajtása tárgyában kiadott 1890. évi 18960. számú földművelésügyi ministeri körrendelet negyedik bekezdésében foglalt engedély alapján alkalmazott erdőszolgák értendők.

61. §.

A birtokosok által külön-külön alkalmazandó erdőörök és erdőszolgák számát és alkalmazásuk feltételeit a jóváhagyott üzemtervek és az erdőrendészeti hatóságnak e tárgyban kiadott és kiadandó rendeletei állapítják meg.

A kisebb terjedelmű erdők birtokosai által közösen alkalmazandó járási erdőörök és az ezek felügyelete mellett alkalmazandó erdőszolgák számát, kerületeit és alkalmazásuk feltételeit a köz-

igazgatási erdészeti bizottság által a megelőző §-ban idézett 1890 évi 18960. számú körrendelet alapján létesített erdőőri szervezetek határozzák meg.

Ezek a szervezetek továbbra is érvényben maradnak, a közgazgatási erdészeti bizottságnak azonban kötelessége a m. kir. állami erdőhivatal javaslatára és a kir. erdőfelügyelőség meghallgatásával az erdőőri járások és erdőszolgai kerületek beosztását, az alkalmazott személyzet javadalmazását, ugyiszinte a fennálló szervezeteknek egyéb feltételeit időről-időre megvizsgálni s a szükséghez képest azok megfelelő kiegészítése vagy módosítása iránt a földmivelésügyi miniszterhez javaslatot tenni.

Mindenestre szükséges, hogy a közigazgatási erdészeti bizottság a törvény életbelépésétől számított 6 hónapon belül azoknak az állami kezelésbe adandó erdőknek és kopár területeknek a megfelelő őrzése iránt is intézkedjék, a melyek eddig nem voltak az előbb említett közösen alkalmazott erdőőrök és erdőszolgák kerületeibe beosztva. E végből az ilyen erdők és kopár területek birtokosait záros határidő alatt fel kell hívni, hogy erdeik és kopár területeik őrzéséről külön személyzet alkalmazásával gondoskodjanak, vagy pedig, ha erre őket az 1890. évi 18960. számú körrendelet értelmében kötelezni nem lehet, erdeiket és kopár területeiket a már fennálló közös erdőőri szervezetbe kell megfelelően beosztani.

62. §.

Az olyan törvényhatóságokban, hol az erdőőrzés esetleg még szervezve nincs, a szervezésről a közigazgatási erdészeti bizottságnak a törvény életbelépésétől számított 6 hónapon belül az 1890. évi 18960. számú körendeletnek megfelelően feltétlenül gondoskodni kell.

63. §.

A törvény 14. §-ában (jelen rendelet 59. §-ában) említett szolgálati és fegyelmi szabályok tervezetét, az e tárgyban kiadandó minta utmutatása szerint, a m. kir. állami erdőhivatal köteles elkészíteni és a birtokosoknak a törvény életbelépésétől számított 3 hónapon belül bemutatni.

64. §.

A szolgálati szabályokban meg kell állapítani:

a) az erdőőrzés szervezetét (az erdőőri járásokat és a mennyi-

ben erdőszolgák is alkalmaztatnak, az erdőszolgák kerületeit, a járásokba és kerületekbe beosztott területeket és azok kiterjedését; az erdőőrök és erdőszolgák javadalmazását és alkalmazásuk egyéb feltételeit; az erdőőri és erdőszolgai állások betöltésének és az erdőőrök és erdőszolgák szolgálatba való bevezetésének módját; az erdőőrök és erdőszolgák szolgálatból való kilépésének feltételeit stb.)

b) az erdőőri és erdőszolgai alkalmaztatáshoz megkívánt kellékeket (az erdőőrök és erdőszolgák minősítését; a minősítés igazolására szolgáló okmányokat; az ideiglenes minőségben próbaszolgálat kikötése mellett, vagy valamely szolgálati kellék igazolására szükséges bizonyítvány megszerzésének feltételei mellett alkalmazottakra nézve a végleges alkalmazás feltételeit stb.);

c) az erdőőrök és erdőszolgák általános jogait és kötelességeit (az erdőőrök esküvételére, az erdőőri jelvény viselésére, az erdei rovatos napló vezetésére, az erdőőrök feyverviselésére és a feyverhasználatára vonatkozó szabályokat; az erdőőrök és erdőszolgáknak a törvényekben és rendeletekben meghatározott általános kötelességeit és jogait; az erdőőrök és erdőszolgák kötelességeit a birtokosokkal, a m. kir. állami erdőhivatallal és a m. kir. járási erdőgondnoksággal, valamint ezek közegeivel szemben; az erdőőrök és erdőszolgák általános kötelességeit a járásukba, illetőleg kerületeibe tartozó erdők és kopár területek bejárása és felügyelete tekintetében stb.);

d) az erdőőrök és erdőszolgák részletes szolgálati teendőit (a birtokhatárok, gazdasági és mérnöki jelek épségbentartása tekintetében; az erdőben előforduló változások megfigyelése és bejelentése tekintetében; a gazdasági teendők végzése és ellenőrzése tekintetében; az erdei kihágások megakadályozása, ki nyomozása és bejelentése tekintetében; az erdőrendészeti áthágások bejelentése tekintetében; az írásbeli teendők végzése és a szükséges nyilvántartások vezetése tekintetében stb.).

A feyvelmi szabályokban pedig meg kell állapítani:

e) a súlyosabb beszámítás alá nem eső kisebb szolgálati hibákat (kisebbfoku hanyagság, felületesség, helytelen intézkedés, engedetlenség stb.), melyek a feyvelmi eljárás mellőzésével, szolgálati uton rendbüntetéssel büntetendők;

f) az alkalmazható rendbüntetéseket és azok fokozatait,

továbbá azt, hogy a rendbüntetés alkalmazására ki van feljogosítva ;

g) a fegyelmi vétségeket, melyek elkövetése esetében szabályszerű fegyelmi eljárásnak van helye ;

h) a fegyelmi vizsgálat elrendelésére és a fegyelmi bíraskodásra első és másodfokban illetékes személyt, vagy hatóságot ;

i) a fegyelmi vizsgálatnál követendő eljárást ;

k) a fegyelmi büntetéseket és azok fokait ;

l) a megengedett jogorvoslatot ;

m) a szolgálattól és fizetéstől való felfüggesztésre vonatkozó intézkedéseket ;

n) a jogerőre emelkedett fegyelmi ítéletek végrehajtására vonatkozó intézkedéseket ;

o) a büntettek, vétségek vagy kihágások fenforgása esetében teendő intézkedéseket ;

p) azokat az okokat, melyek miatt az erdőőr vagy erdőszolga állásától fegyelmi eljárás mellőzésével feltétlenül elbocsátandó.

65. §.

Azon erdőbirtokosok erdőőri személyzete részére, kiknek erdeje és kopár területe az 1890. évi 18960. számú körrendelet alapján szervezett erdőőri járásokba, illetőleg erdőszolgai kerületekbe osztatott be, közös szolgálati és fegyelmi szabály-tervezet készítendő és abba a megelőző §. *a)* pontjában említett intézkedések az 1890. évi 18960. számú körrendelet alapján létesített erdőőri szervezetnek megfelelően veendőek fel.

A mennyiben a m. kir. állami erdőhivatal az utóbb említett szervezet módosítását vagy kiegészítését tartja szükségesnek, ez iránt a közigazgatási erdészeti bizottsághoz indokolt javaslatot köteles előterjeszteni és a szolgálati szabályokban a megelőző §. *a)* pontjában említett intézkedéseket a közigazgatási erdészeti bizottságnak ezen előterjesztés alapján hozott elsőfoku határozata értelmében tervezni.

66. §.

Azon birtokosok erdőőri személyzete részére, kik külön erdőőri és esetleg erdőszolgai személyzetet alkalmaznak, a szolgálati és fegyelmi szabályok külön-külön készítendőek el és ezekben a 64. §. *a)* pontjában említett intézkedések azon határozatoknak

megfelelően tervezendők, melyek az erdőőrzésre vonatkozólag az üzentervekben és az e tárgyban kiadott hatósági rendeletekben foglaltatnak.

A mennyiben az utóbb említett határozatok módosításának vagy kiegészítésének szüksége forogna fenn, az előbbi §. második bekezdésében említett eljárás követendő.

67. §.

A 64. §. c) pontjában említett intézkedések között az erdőörök fegyverviselésére és fegyverhasználatára vonatkozó határozatok úgy a 65. §-ban említett közös, mint a 66. §-ban említett külön szolgálati és fegyelmi szabályokba szó szerint úgy veendők fel, a mint azok a földmivelésügyi minister által a belügyministerrel egyetértőleg 1895. évi 72.086 szám alatt kiadott szabályokban (Az erdőörök fegyverviselési, fegyverhasználati és fegyelmi szabályai) foglaltatnak.

Ezt a rendelkezést a szolgálati és fegyelmi szabályok tervezetének esetleges módosításánál a birtokosok, továbbá a szolgálati és fegyelmi szabályok jóváhagyásánál, illetőleg megállapításánál a közgazgatási erdészeti bizottság szintén szigoruan figyelembe venni kötelesek.

A 64. §. c) pontjában említett többi intézkedések, továbbá a 64. §. b) és d) pontjaiban említett intézkedések a szolgálati szabályok tervezeteiben a fennálló törvények, szabályok és rendeletek illető rendelkezéseinek szemelött tartásával a helyi viszonyoknak megfelelően veendők fel, de mindamellet úgy, hogy a 65. §-ban említett közös és a 66. §-ban említett külön szolgálati és fegyelmi szabályok lehetőségig egyöntetű határozatokat tartalmazzanak.

A 64. §. e), f), g), i), k), l), m), n), o) és p) pontjaiban említett intézkedések úgy a 65. §-ban említett közös, mint a 66. §-ban említett külön szolgálati és fegyelmi szabályokban azon határozatok értelmében állapítandók meg, melyek a jelen §. első bekezdésében említett 1895. évi 72.086. számú szabályzatnak a fegyelmi eljárásról szóló részében foglaltatnak, mindamellet azzal a módosítással, hogy a szabályzat 10. §-ában említett esetben a fegyelmi vizsgálatot a m. kir. állami erdőhivatal teljesíti, továbbá azzal a kiegészítéssel, hogy az elsőfoku ítélet ellen a birtokoson és az elmarasztalton kívül a m. kir. állami erdőhivatal utján a

m. kir. járási erdőgondnokság is felebbezéssel élhet, a birtokos vagy az elmarasztalt által felebbezett fegyelmi ügyben pedig a másodfoku fegyelmi hatóság, a m. kir. állami erdőhivatal meghallgatása után, határoz.

A 64. §. h) pontjában említett intézkedések tervezésénél az előbb említett szabályzat 7. §-ában foglalt rendelkezések szintén figyelembe veendőek s ezeknek megfelelően a kis- és nagyközségek, rendezett tanácsu városok, törvényhatósági városok és a székesfőváros erdőörei, továbbá a járási erdőőrök fegyelmi ügyeiben első- és másodfokban illetékes hatóságokul az ott megjelölt hatóságok állapítandók meg.

A megelőző bekezdésben nem említett birtokosok által külön alkalmazott erdőőrök és az erdőszolgák fegyelmi ügyeit illetőleg pedig az az intézkedés veendő fel az illető szolgálati és fegyelmi szabályokba, hogy a vizsgálat elrendelésére, a fegyelmi vétség megállapítására és a fegyelmi ítélet kimondására elsőfokban a birtokosnak ezen jog gyakorlására kijelölt meghatalmazottja, másodfokban pedig a közigazgatási erdészeti bizottság jogosult.

A birtokosok a szolgálati és fegyelmi szabályoknak a m. kir. állami erdőhivatal által előterjesztett tervezetét a törvény életbelépésétől számított hat hónapon belül tárgyalni s az elfogadott, vagy esetleg módosított tervezetet, ugyancsak az előbb említett határidő alatt, jóváhagyás végett a közigazgatási erdészeti bizottsághoz beterjeszteni tartoznak.

A közigazgatási erdészeti bizottság a jóváhagyás iránt a beterjesztéstől számított három hónapon belül intézkedik, illetőleg azon birtokosok erdőőri személyzete részére, kik előbb említett köteleységüknek a kitűzött határidőn belül eleget nem tesznek, a szolgálati és fegyelmi szabályokat a m. kir. állami erdőhivatal javaslata alapján hivatalból állapítja meg.

68. §.

A mennyiben a jóváhagyás végett beterjesztett vagy hivatalból megállapított szolgálati és fegyelmi szabályokban az erdőörzés szervezetének módosítása vagy egészen új szervezetnek a létesítése tervezetik, a közigazgatási erdészeti bizottság a szabályokat a módosított vagy létesíteni tervezett új szervezet jóváhagyása végett a földművelésügyi ministerhez felterjeszteni köteles.

69. §.

A birtokosok a jóváhagyott vagy hivatalból megállapított szolgálati és figyelmi szabályokat szigoruan alkalmazni tartoznak. Kötelesek abban az esetben, ha az alkalmazott erdőőrök és erdőszolgák szolgálati kötelességeiket hiven és pontosan nem teljesítik, s e tekintetben kifogás alá eső magaviseletet tanusítanak, az elkövetett szabálytalanságokat és fegyelmi vétségeket a m. kir. járási erdőgondnokságnak, vagy a m. kir. állami erdőhivatalnak és egyidejüleg a fegyelmi szabályok szerint illetékes elsőfoku fegyelmi hatóságnak bejelenteni, illetőleg abban az esetben, ha a szabályok szerint első fokban maguk, vagy a fegyelmi jog gyakorlására kijelölt meghatalmazottjaik illetékesek, a fegyelmi szabályokat szigoruan alkalmazni.

70. §.

Ha a birtokosok a megelőző §-ban említett kötelességüknek eleget nem tesznek, a közigazgatási erdészeti bizottság a m. kir. állami erdőhivatal panaszára az első foku fegyelmi hatóságot záros határidő kitűzése mellett a felmerült fegyelmi ügy tárgyalására hívja fel; a mennyiben pedig valamely első fokban fegyelmi bíraskodásra jogosított birtokos, illetőleg annak a fegyelmi jog gyakorlására kijelölt meghatalmazottja ezen felhívásnak eleget nem tesz, a fegyelmi ügy elsőfoku tárgyalására a járási főszolgabíró (törvényhatósági városban a rendőrkapitányt, rendezett tanácsu városban a polgármestert) küldi ki.

A m. kir. állami erdőhivatal hatósági teendői.

— A törvény 12. §-ának végrehajtásához. —

71. §. (Törvény 12. §-a.)

A m. kir. állami erdőhivatal, a közigazgatási bizottság felhívására, a működési köréül kijelölt törvényhatóságban, illetőleg törvényhatóságokban a közigazgatás körében előforduló erdészeti szakteendőket is teljesíteni köteles: ebbeli hatáskörét a földművelésügyi minister a belügyi ministerrel egyetértően állapítja meg.

72. §.

A m. kir. állami erdőhivatalnak ez a hatásköre a m. kir. belügyminister ural egyetértően a következőkben állapittatik meg.

A m. kir. állami erdőhivatal a közigazgatási erdészeti bizottság felhívására:

a) közreműködik a véderdők hatósági kijelölésénél; kitüzi a kijelölt véderdők határvonalait, felügyel arra, hogy a kitűzött határpontok megfelelően megjelöltessenek; javaslatot készít a kijelölt véderdők kezelésének és használatának ideiglenes szabályozásáról;

b) közreműködik az erdei rovarok pusztításának és tovább terjedésének és más elemi csapások károsításának megakadályozását célzó erdőrendészeti intézkedések végrehajtásánál;

c) közreműködik a kir. erdőfelügyelőség által az 1879. évi XXXI. törvényzcikk 31. §-a alapján közvetlenül elrendelt tilalom végrehajtásánál;

d) teljesíti azokat a mérnöki és más szakértői munkálatokat, melyek a birtokosok által elkövetett erdőrendészeti áthágások esetében a tényállás megállapításához szükségesek;

e) közreműködik az erdei érték és árszabályok megállapításánál;

f) az erdei kihágási bíróságok megkeresésére szakértői véleményt ad a kezelése alá nem tartozó erdőkben és kopár területeken elkövetett erdei kihágások eseteiben is az érték, kár és kárterítés megállapítására nézve;

g) közreműködik a beerdősítendő kopár területek hatóság kijelölésénél, véleményt ad azon intézkedésekre nézve, melyek a foganatosítandó erdősítési munkák ideje, sorrendje és módja tekintetében a kijelölés tárgyában hozandó határozatba felveendőek lesznek; kitüzi a beerdősítésre kijelölt kopár területek határait s felügyel arra, hogy a határpontok megfelelően megjelöltessenek;

h) véleményt ad a gyámhatóság megkeresésére a gyámság és gondnokság alatt állók tulajdonában levő erdők kezelése és értékesítése tekintetében és a mennyiben a gyámhatóság kérelme alapján a földmivelésügyi minister elrendeli, gondoskodik a földmivelésügyi minister által meghatározott feltételek szerint az ilyen erdők kezeléséről és értékesítéséről is;

i) teljesíti a közigazgatási hatóságoknak erdészeti ügyekre vonatkozó megkereséseit;

k) kezeli a közgazdasági célra törvényhatósági, vagy állami költségen, vagy pedig hatósági felügyelet alatt álló alapokból létesített erdei facsemetekerteket és erdősítési kísérleti telepeket;

l) teljesíti mindazt, a mit a fölemvelésügyi minister külön intézkedéssel hatáskörébe utal.

Ezekon kívül :

m) a törvény 59. §-a (jelen rendelet 6. §-a) értelmében megvizsgálja évenként a kis- vagy nagyközségeknek és vagyonszékegeknek a földmívelésügyi minister engedélye alapján külön erdőtiszt által kezelt erdeit és kopár területeit és tapasztalatairól a földmívelésügyi ministernek jelentést tesz, az esetleg tapasztalt erdőrendészeti áthágást képező cselekményeket pedig a közigazgatási erdészeti bizottságnak bejelenti ;

n) a Romániával határos törvényhatóságokban (Beszterce-Naszód, Maros-Torda, Csik, Háromszék, Brassó, Fogaras, Szeben, Hunyad, Krassó-Szörény vármegyékben) teljesíti azokat a feladatokat, melyeket az 1888. évi. XIV. törvényzcikkkel becikkelyezett magyar-román határegyezmény alapján kiadott határőrizeti utasítás a községi erdőt kezelő erdőtisztek kötelességeiül jelöl meg, de csak azon községek határa mentén, a melyekben az állami kezelésbe vett erdőt kezelik.

73. §.

A m. kir. állami erdőhivatal a megelőző §-ban említett feladatokat annak a m. kir. járási erdőgondnokságnak a közreműködésével teljesíti, a melynek kerületében a helyszini intézkedésnek történnie kell.

74. §.

Ha a közigazgatási erdészeti bizottság a 71. §. (törvény 12. §-ának) alapján valamely intézkedésnek olyan időben való teljesítését kívánná, a midőn a m. kir. állami erdőhivatal, illetőleg a m. kir. járási erdőgondnokság személyzete az állami kezelésből folyó elodázhatatlan teendőkel van elfoglalva, a m. kir. állami erdőhivatal főnökének kötelessége a közigazgatási erdészeti bizotthoz a kitűzött határidő megváltoztatása iránt azonnal előterjesztést tenni.

75. §.

Ha a m. kir. állami erdőhivatal a 71. §. (törvény 12. §-ának) alapján olyan ügyekben jár el, a melyekben az eljárás költségeit a törvények és szabályok szerint az érdekelt feleknek kell viselni,

ez utóbbiak az eljáró állami közegek költségeit szintén megtéríteni tartoznak. A m. kir. állami erdőhivatal tehát köteles a kiküldött közegek rangszerinti teljes napidijáról, fuvarkölségeiről és egyéb esetleg felmerült, dologi kiadásairól szabályszerű számlát készíttetni s azt a felszámított összeg megállapítása, beszédetése és a törvényhatóság székhelyén levő m. kir. adóhivatalba való beszállíttatása végett a közigazgatási erdészeti bizottsághoz betérjeszteni.

A számla betérjesztésével egyidejűleg annak másolata a földmivelésügyi ministeri számvevőség erdészeti csoportjának elküldendő.

76. §.

Az eljáró közegek részére a szabályszerűen felszámított költségek úgy a megelőző (75.) §-ban említett esetekben, mint akkor is, midőn az érdekelt felekkel szemben a m. kir. állami erdőhivatal részéről felszámításnak helye nincs, rendes utiszámláik alapján, közvetlenül az állam által utalványoztatnak.

(A rendelet e részéhez tartozó I. és IV. mintát l. a 446—449. oldalon. — A rendelet további része az V. füzetben jelenik meg.)

I. minta.

Kimutatás az állami kezelésbe adandó

(15217/99. sz. r.-hez).

M. kir. járási erdőgondnokság.....

K ö z s é g	A b i r t o k o s		Az állami kezelésbe adandó erdő (kopár terü- let) katasz- teri helyrajzi száma
	neve és lakhelye	meghatalmazott- jának neve és lakhelye	
1	2	3	4
1. N.....			512—515
			520—525
	1. N.....község		810
			1016 és 1040
			2010
	2. N.....községi iskola		801
	3. N.....községi tanító		802
			586
	4. N..... községi volt urbéresek		1520
			1522
			835
2. M.....	1. M..... község		2150—2152
	2. M.....községi r.kath. káptalan		2200

IV. minta.

(15217/99. sz. r.-hez).

Az állam által kezelt erdők és
M. kir. járási erdőgondnokság.....

K ö z s é g	A b i r t o k o s		Az állam által kezelt erdő (kopár terület) kataszteri helyrajzi száma
	neve és lakkelye	meghatalmazottjának neve és lak-helye	
1	2	3	4
1. N.....			512—315
			520—525
	1. N..... község	N. N.	810
		N... (községi lakos)	
			1016 és 1040
	2. N..... községi iskola	N. N.	801
		N... (községi lakos)	
	3. N..... községi tanító	U. az	802
			586
	4. N..... községi volt urbéresék	N. N.... erdőgazda	1520
		N... (községi lakos)	1522

kopár területek nyilvántartása.

IV. minta.

m. kir. erdőhivatali kerület.

Az állam által kezelt erdő (kopár terület) minősége (erdő, véderdő, kopár; urbéri erdőilletőség, urbéri legelőilletőség, urbéri vásárolt erdő, urbéri kopár és véderdő)	Az állam által kezelt erdő és kopár terület kiterjedése kat. holdakban, besorozva az				A közigazgatási erdőszeti bizottsági határozat száma és kelte, melynek alapján az erdő (kopár terület) az állami kezelésbe átvétetett	Megjegyzés
	I.	II.	III.	IV.		
	jövendelmezőségi osztályba, melyben a holdanként és évenként fizetendő kezelési költségjárulék					
	1·5	1·0	0·5	0		
	arányszámok szerint vetendő ki					
5	6	7	8	9	10	11
erdő	300·0				810 99. VII. 10. sz.	
erdő		1) 450·0			u. az	A 384. sz. határozattal 50 k. hold töröltetett. 1901. IV. 19.
véderdő			100·0		u. az	
kopár			20·0		u. az	
erdő		16·0			u. az	
erdő		4·0			u. az	
erdőilletőség	80·0				850 99. XI. 3	
legelőilletőség (erdő)		20·0			325 99. IX. 5.	
legelőilletőség (véderdő)			10·0		u. az	